

Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

Bestuurlijk voorwoord	1	Jaarstukken	
Jaarverslag		Deel III: Jaarrekening	44
Deel I: Programmaverantwoording		Balans (inclusief toelichting)	45
Programma 1 Smart Governance (incl. Begroting Regio Achterhoek)	5	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	52
Programma 2 Smart Economy	12	Gebeurtenissen na balansdatum	52
2.1 Smart werken en innovatie	13	Overzicht van baten en lasten	53
2.2 Onderwijs en arbeidsmarkt	16	Publicatie WNT	55
2.3 Mobiliteit en bereikbaarheid	19	SiSa verantwoordingsinformatie	56
Programma 3 Smart Living	22	Verzamelstaat afrekening gemeenten	58
3.1 Wonen en vastgoed	23	Rechtmatigheidsverklaring	59
3.2 Circulaire economie en energietransitie	26	Controleverklaring accountant	60
3.3 Gezondste Regio	29	Bijlagen	
Programma 4 Bedrijfsvoering en Rente	31	Deel IV: Uiteenzetting financiële positie	67
Deel II: Paragrafen		Algemene financiële beschouwing	68
Paragraaf 1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	33	Taakvelden per programma	70
Paragraaf 2 Financiering	36	Verzamelstaat bijdrage gemeenten	71
Paragraaf 3 Bedrijfsvoering	38		
Paragraaf 4 Subsidies	41		

Bestuurlijk voorwoord

Wij bieden u de jaarstukken 2024 van Achterhoek ambassadeurs; het Achterhoekse samenwerkingsverband van de acht Achterhoekse gemeenten, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de provincie Gelderland aan. De programmaverantwoording in deel I, en de paragrafen in deel II vormen samen het jaarverslag. Deel III is de jaarrekening en deel IV bevat de uiteenzetting van de financiële positie.

De regionale 30 samenwerkingsstructuur is terug te vinden in de programmaverantwoording. De programmaverantwoording is qua inhoud breder dan de financiële verantwoording. Zo willen we zichtbaar maken wat er buiten onze eigen (Regio Achterhoek) organisatie gedaan wordt door de partijen die samen Achterhoek ambassadeurs vormen.

In Achterhoek Visie 2030 Ruimte voor innovatie, groeien in kwaliteit staan onze doelen op het gebied van Smart Governance, Smart Economy en Smart Living beschreven. De programmaverantwoording heeft dezelfde indeling.

De organisatie van de Achterhoek ambassadeurs (Regio Achterhoek) is de basis en motor voor het programma Smart Governance. De activiteiten, begroting en de financiële verantwoording van Achterhoek ambassadeurs zijn in dit onderdeel te vinden. Hieraan is ook de inwonerbijdrage voor de organisatiekosten vanuit gemeenten en provincie gekoppeld.

De programma's Smart Economy en Smart Living geven inzicht in de doelen, activiteiten en lopende projecten per thema. Dit wordt, onder regie van de Achterhoek Board, door zes thematafels vormgegeven en in gang gezet. Deze thematafels hebben een belangrijke rol in het realiseren van de Achterhoek Visie 2030 en het vertalen van de ambities in concrete projecten.

Met deze begrotingsvorm maken we de doelstellingen van de Achterhoekse samenwerking zichtbaar en controleerbaar.

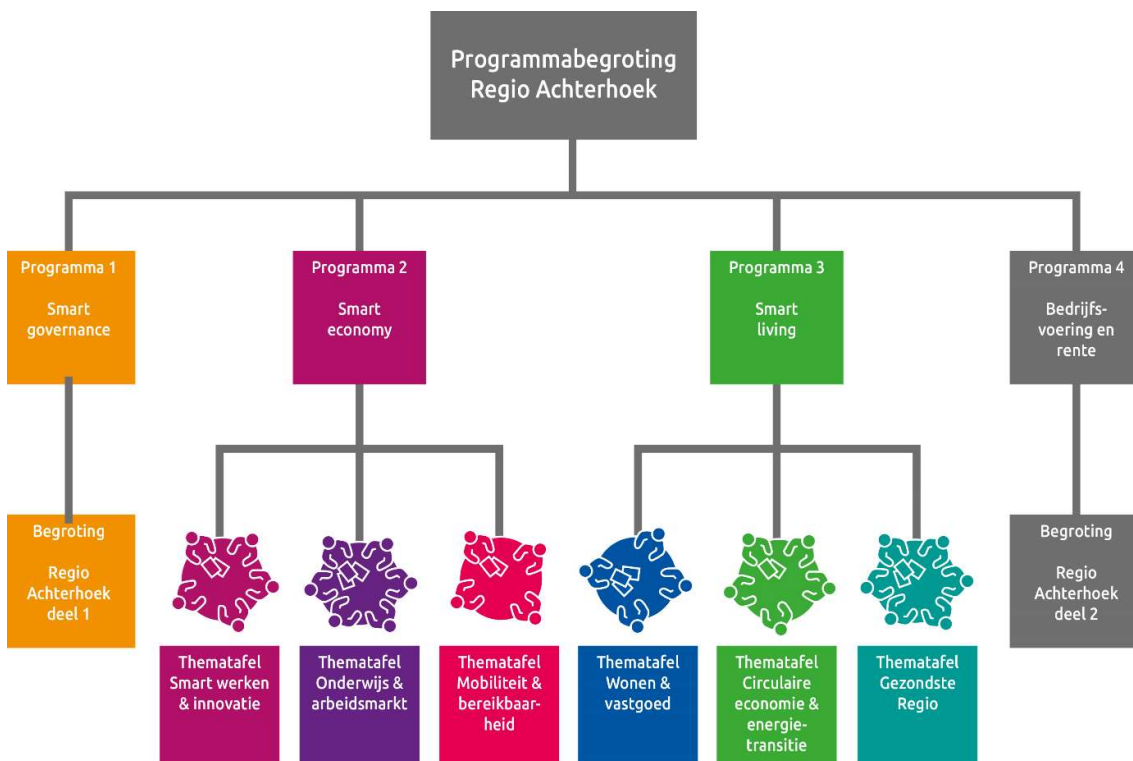
Het projectenoverzicht dat per thematafel is bijgevoegd is niet uitputtend, want er zijn steeds projecten in ontwikkeling en ook buiten ons zichtveld lopen projecten die bijdragen aan de doelen. Voor de opgenomen projecten geldt dat er vanuit Achterhoek ambassadeurs een bijdrage beschikbaar is gesteld. Programma 2 en 3 van de begroting zijn dan ook bedoeld ter informatie. De projecten van deze programma's worden voor het grootste deel uitgevoerd door de initiatiefnemers en maken geen onderdeel uit van de begroting van Regio Achterhoek.

Wij wensen u veel leesplezier!

NB In de jaarstukken hanteren we de officiële naam van de samenwerking: Regio Achterhoek. Voor de 30-samenwerking gebruiken wij de naam Achterhoek ambassadeurs; 8RHK.

Opbouw programma's

De programmarekening van Regio Achterhoek bestaat uit 4 programma's; Smart Governance, Smart Economy, Smart Living en Bedrijfsvoering en Rente. De werkzaamheden van de thematafels zijn per thematafel terug te vinden in de programma's Smart Economy en Smart Living. De werkzaamheden voor de grensoverschrijdende samenwerking zijn niet terug te vinden als een apart thema, maar gaat door alle thema's heen. De werkzaamheden van de Achterhoek Board, de Achterhoek Raad en het algemeen/dagelijks bestuur komen terug in het programma Smart Governance. Ook zijn hier de lobby, communicatie, monitoring en subsidiewerkzaamheden ondergebracht.

Samenvatting financiële jaarstukken

Jaarresultaat

	Totaal
Smart Governance	6.000
Bedrijfsvoering en Rente	<u>22.000</u>
Jaarresultaat positief	28.000

Het voordeel is vooral ontstaan door overschotten op de personele kosten verminderd met extra inzet voor inhuur derden en rentebaten over het banksaldo bij het Rijk (schatkistbankieren).

Bestemming resultaat 2024

Voorgesteld wordt om het voordelige saldo ad € 28.000 (€ 0,11 per inwoner) toe te voegen aan het investeringsfonds, zoals opgenomen in de verordening financieel beleid, beheer en organisatie Regio Achterhoek 2023. Hierin staat dat een eventueel overschot van het jaarresultaat wordt toegevoegd aan het investeringsfonds tot een maximum van € 0,50 per inwoner (in 2024: € 132.749). Het investeringsfonds dient als cofinanciering voor de Regiodeal. Het is voor de provincie nog zoeken om voldoende cofinanciering te vinden voor de Regiodeal, dit zal naast de voor de Regiodeal gereserveerde 2 miljoen, uit hun lopende begroting moeten komen. Uiteraard blijven we hierover in gesprek met de Provincie, maar hierdoor is het wel essentieel het investeringsfonds te blijven voeden.

Controleverklaring

RA12 Registeraccountants B.V. heeft voor 2024 een controleverklaring opgesteld ten aanzien van de financiële administratie en het beheer. Dit getrouwheidsoordeel ziet ook toe op de rechtmatigheidsverantwoording. De controleverklaring voor de jaarrekening 2024 is in het boekwerk opgenomen.

Besluitvormingsproces jaarstukken

26 maart 2025	Behandeling concept jaarstukken door het dagelijks bestuur De jaarrekening, het jaarverslag, de paragrafen en bijlagen worden in de vergadering van het dagelijks bestuur behandeld.
14 april 2025	Verzenden jaarstukken naar gemeenten Na ontvangst van de controleverklaring worden de stukken aan de deelnemende gemeenten gezonden.
Tot 23 juni 2025	Mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen Mogelijkheid voor gemeenten om gemeentelijke standpunten over de jaarstukken schriftelijk kenbaar te maken bij Regio Achterhoek.
2 juli 2025	Besluitvorming door het algemeen bestuur

Doetinchem, 14 april 2025
Dagelijks bestuur Regio Achterhoek

Deel I

Programmaverantwoording

Programma 1

Smart Governance

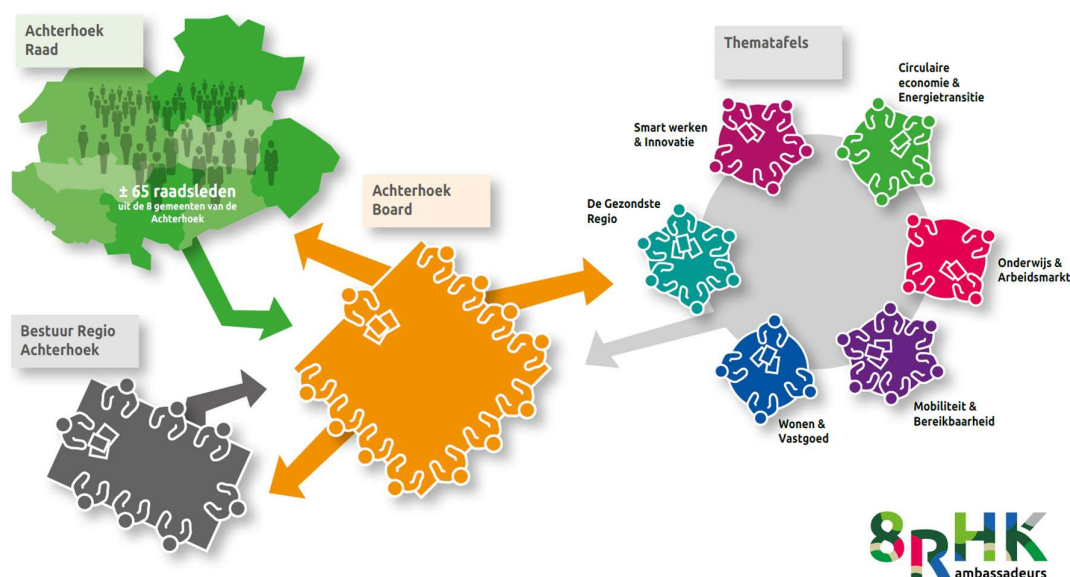
Smart Governance

De Governance -zoals in de samenwerkingsregeling is opgenomen- staat goed. In januari 2024 is de gemeente Montferland opnieuw toegetreden tot de samenwerking, nadat zij in 2017 waren uitgetreden. De gewijzigde samenwerkingsregeling (26ste wijziging) waarin, zowel de noodzakelijke aanpassingen vanuit de Wgr als de toetreding van Montferland is opgenomen, is op 29 mei 2024 door het algemeen bestuur vastgesteld.

Aanvullend op de Governance in de samenwerkingsregeling is in 2023 de stuurgroep Ruimtelijk Perspectief Achterhoek (RPA) van start gegaan. In de stuurgroep zitten vier leden van de Achterhoek Board.

In onderstaande afbeelding is het organogram van de samenwerking opgenomen.

Achterhoekse samenwerking

Regio Achterhoek vormt de juridische entiteit, daarom zijn de taken en de begroting van Regio Achterhoek in dit onderdeel opgenomen. Hieraan is ook de bijdrage in de organisatiekosten van Regio Achterhoek van de gemeenten en provincie gekoppeld. Dit programma en programma 4 Bedrijfsvoering en rente liggen dan ook ter besluitvorming voor aan de gemeenten. De programma's 2 en 3 zijn opgenomen om zicht te geven op de inhoud van de Achterhoekse samenwerking, deze programma's zijn informierend.

Wat willen we bereiken?

Te bereiken maatschappelijk effect Regio Achterhoek

De samenwerking in de Achterhoek richt zich op de ruimtelijk-economische agenda. De Visie 2030 is daarvoor het kompas. Kern van de Visie 2030 is:

In 2030 heeft de Achterhoek een sterke bloeiende en innovatieve economie, uitgaande van eigen kracht met een aantrekkelijke arbeidsmarkt. Er is een duurzaam werk-, leer-, woon- en leefklimaat. Met gezonde inwoners en met oog voor de brede welvaart van de inwoners.

Vanuit deze kern zijn zes ambities voor 2030 geformuleerd die gekoppeld zijn aan zes Thematafels:

- Breed gekwalificeerde regio: vraag en aanbod op de arbeidsmarkt zijn in evenwicht.
- Slimme productieve regio: verhogen van de arbeidsproductiviteit in de maakindustrie en agrosector.
- Goed bereikbare regio: duurzaam, betrouwbaar en toegankelijk vervoer voor iedereen.
- Duurzaam schone regio: overschakelen naar hernieuwbare energie, minder gebruik primaire grondstoffen, verminderen emissies en toename biodiversiteit.
- Aantrekkelijke woonregio: de woningmarkt is kwalitatief en kwantitatief toekomstbestendig en in evenwicht.
- Leven lang gezondste regio: samen langer gelukkig en gezond.

Gezamenlijk nemen we verantwoordelijkheid voor een integrale aanpak binnen en tussen de thema's. Daarnaast hebben we als eerste SDG-regio van Nederland de verbinding gelegd met de Sustainable Development Goals. Vanuit de regionale samenwerking leggen we de focus op en geven we invulling aan vijf overkoepelende SDG's. Naast deze vijf overkoepelde SDG's hebben enkele Thematafels nog specifieke SDG's waar aan ze werken. Tot slot is in de Visie 2030 de gebiedsgerichte aanpak voor ruimtelijke opgaven als overkoepelende thema opgenomen, gezien de urgentie in het landelijk gebied. Hieraan is SDG 15 gekoppeld.

Doelen en activiteiten Regio Achterhoek

Doelen	Activiteiten Regio Achterhoek
Raadsleden in positie brengen bij regionale samenwerking	• Adviseren en faciliteren Achterhoek Raad
Slagkracht in de bestuurlijke besluitvorming en adequate uitvoeringskracht	• Adviseren en faciliteren Achterhoek Board • Regisseren en faciliteren thematafels • Adviseren en faciliteren algemeen en dagelijks bestuur • Subsidiewerkzaamheden • Monitoring • Lobbywerkzaamheden • Communicatiewerkzaamheden en Regiomarketing

Raadsleden in positie brengen bij regionale samenwerking.

We hebben de nieuwe Raadsleden vanuit Montferland in maart een warm welkom gegeven in de Achterhoek Raad. Vooraf hebben we meerdere informatiemomenten voor hen georganiseerd. Naast de 3 vergaderingen van de Achterhoek Raad in maart, september en december is er in juni een werksessie met zomerborrel georganiseerd. Met de Raadsleden is twee keer uitgebreid gesproken over het meer “smart” maken van het uitvoeringsplan 2025.

Er is geëxperimenteerd met de opzet (een formeel en een informeel deel) en inrichting van de Achterhoek Raad vergaderingen.

Slagkracht in de bestuurlijke besluitvorming en adequate uitvoeringskracht

Lichte evaluatie en scenario's voor besparingen

In 2024 is een lichte evaluatie gehouden. Tegelijkertijd zijn er naar aanleiding van de begroting 2025 afspraken gemaakt om te kijken naar mogelijke besparingen binnen de Regio. De resultaten van beide trajecten zijn in meerdere gremia besproken en de Board heeft vervolgens 10 actiepunten geformuleerd. Deze worden begin 2025 in de verschillende gremia, waaronder de Achterhoek Raad, besproken en vervolgens opgepakt.

Meest belangrijk en urgent is om te reflecteren op en keuzes te maken in de inhoudelijke agenda van de Achterhoek en rolneming van de Regio zodat richtinggevend keuzes verwerkt kunnen worden in de begroting 2026. Daarnaast is opgenomen om in 2025 te starten met het opstellen van een nieuwe inhoudelijke visie richting 2040/2050. Ook het inhoudelijk verder brengen van de samenwerking met en richting Duitsland is een belangrijk actiepunt.

Regio Deal en Elke Regio Telt

Er is een tweede Regio Deal met het Rijk van 25 miljoen binnengehaald. Hiervoor is in september een convenant met aanpak en concrete resultaten afgesloten. Vanaf 1 oktober 2024 kunnen projecten een beroep doen op de middelen.

Ook is er een succesvolle lobby geweest voor Elke Regio Telt. De Achterhoek is één van 11 regio's waarmee het Rijk een langjarige investeringsagenda gaat maken voor de duur van twintig jaar. Het is een nieuw (zoek)proces voor het Rijk samen met de Regio's. Begin 2025 is hiervoor het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) vastgesteld.

Nieuwe Leaderperiode

Na het positieve bericht eind 2023 van de provincie dat de LOS/Leader Achterhoek is goedgekeurd, is er een nieuwe lokale Actie Groep (LAG) ingericht en een Leadercoördinator aangesteld. Op 1 juli is de nieuwe Leaderperiode gestart.

Extra Financiële middelen

De volgende financiële middelen zijn in 2024 binnengehaald:

- **25 miljoen** Rijksbijdrage voor de Regio Deal Achterhoek II (2024-2028)
- Minimaal **5 miljoen** cofinanciering van provincie voor Regio Deal projecten
- **2,2 miljoen** voor de nieuwe Leaderperiode (2024-2028)
- **1 miljoen** ESF-subsidie voor project Opijver
- **4,5 miljoen** woningbouwimpuls Doetinchem en Oude IJsselstreek
- **€ 350.000** van het Rijk voor pilot snelle start asielzoekers
- **€ 85.000** van het Rijk voor de actieagenda mkb dienstverlening
- **€ 575.000** van de provincie voor de woondeal
- **€ 276.000** van de provincie voor het uitvoeringsplan mobiliteit: Veilig, Slim en Duurzaam 2024
- **€ 50.000** van ZonMW voor versterken samenwerkingsstructuur Regioplan De Gezondste Regio Achterhoek
- **5,8 miljoen** is opnieuw aan de N18 toegekend in de nieuwe MIRT brief

Werkbezoeken en bijeenkomsten

- We hebben 6 werkbezoeken ontvangen in de Achterhoek:
 - Tweede Kamerlid H. Veltman m.b.t. de N18 en aanpak publieke mobiliteit (april)
 - Gedeputeerden A. Mol en H. Witjes hebben een bezoek gebracht aan Groot Zevert in Beltrum (augustus)
 - Statenfractie BBB (september)
 - Tweede Kamerleden O. van Dijk en I. Saris (NSC) m.b.t. N18 en publieke mobiliteit (november)
 - Statenfractie CDA (december)
 - Gedeputeerde H. Zoet bij de afsluitende bijeenkomst eerste Leaderperiode (december).
- Op woensdagavond 19 juni vond het Achterhoeks Lentefestival plaats in Nieuwspoort in Den Haag, met vanuit Den Haag ruim 20 Tweede Kamerleden, (toekomstige) staatssecretarissen/ministers en meerdere collega's van verschillende departementen.
- We zijn aanwezig geweest bij het Aspergediner van de provincie Limburg in Den Haag.
- In mei waren we breed vertegenwoordigd bij het commissiedebat over Elke Regio Telt.
- We hebben vier dagen Onverwachte Hoek gepromoot op de Zwarte Cross.
- We hadden een geslaagde deelname aan de European Week of the Regions.
- We zijn -als partner- nauw betrokken geweest bij de Achterhoek Open Innovatie Prijs.
- In november waren we aanwezig bij de Gelderse ontbijtsessie in Nieuwspoort over bereikbare woningbouw.
- We hadden een interessant college-tweedaagse naar Münster.
- Het jaarcongres Achterhoek Monitor is verplaatst naar januari 2025.

Specifieke Lobbydossiers

Noordelijke Aftakking Betuweroute

Met betrekking tot de opstart van een nut- en noodzaakstudie naar de goederenrouting Noord Oost Europa (GNOE) blijven we scherp acteren vanuit de regio. Zowel om op de juiste plekken aan tafel te zitten, goed samen op te trekken met regionale actiegroepen, buurregio's en provincie en om te zorgen dat het onderzoek de juiste formuleringen blijft hanteren.

Brief en bidbook met betrekking tot Rijksdiensten

Voor de zomer zijn gesprekken met het ministerie van BZK gestart over de mogelijkheden voor toekomstige Rijksdiensten en Rijkshubs in de Achterhoek. Vanuit de gemeente Doetinchem is met Achterhoek Ambassadeurs samen een bidbook gemaakt. De brief met deze propositie is op 19 augustus verzonden aan minister Uitermark van BZK. We trekken hierin samen op met de provincie Gelderland.

Projecten en activiteiten

In 2024 zijn er elf projecten goedgekeurd. Een viertal activiteiten lichten we graag uit.

Pilot snelle start asielzoekers

Op verzoek van de Commissaris van de Koning in mei heeft de thematafel Onderwijs en Arbeidsmarkt samen met het ministerie en provincie een project ontwikkeld om asielzoekers een snelle start op de arbeidsmarkt te geven. In december is dit project van start gegaan.

Uniforme profilering

Naar aanleiding van de doorontwikkeling van Smarthub 2.0 heeft de Board geconstateerd dat er behoefte is aan een uniforme profilering van de Achterhoek. Na de zomer van 2024 is hiermee een start gemaakt.

Onderzoek Rabobank

Op initiatief van de Rabobank is er een onderzoek uitgevoerd naar duurzaam en inclusief ondernemen in de Achterhoek. Om antwoord te geven op de vraag: Hoe kan het Achterhoekse bedrijfsleven duurzaam en

inclusief worden, in lijn met de visie en de behoeften van de ondernemers? De resultaten zijn gepresenteerd tijdens de Achterhoek Open Innovatie Prijs.

Tech.land

Tech.land is een Nederlandse en Duitse drie-helix ecosysteem om het volledige technologie- en innovatiepotentieel in het hart van Europa (Oost-Nederland, Noord-Westfalen en meer) te realiseren. We hebben in 2024 op meerdere momenten de verbinding gezocht met Tech.land. In 2025 willen we als supporting partner hierop verder investeren.

Ruimtelijke Opgaven

De stuurgroep Ruimtelijk Perspectief Achterhoek werkt aan een ruimtelijk perspectief voor de lange termijn en vervult de rol van Integreerende tafel waarin de ruimtelijke processen en producten van de Provincie Gelderland worden besproken, zoals het Regioarrangement, Ruimtelijk voorstel en het Ruimtelijk arrangement. Eind 2024 is ingestemd met de contourenschets voor het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek als basis voor het te ontwikkelen Ruimtelijk Perspectief. De contourenschets vormt dan nu ook de basis voor het uitwerken van ontwikkelscenario's voor de Achterhoek begin 2025 met als doel om consequenties en keuzes in beeld te brengen.

In 2023 hebben we het Regioarrangement Achterhoek 1.0 met de provincie afgesloten. Dit is een bouwsteen geweest voor het Ruimtelijk Voorstel van de provincie aan het Rijk eind 2023. In 2024 is vanuit de stuurgroep input geleverd aan de provincie om te komen tot een Ruimtelijk Arrangement waarin de provincie afspraken maakt met het Rijk over structurerende keuzes over de ruimtelijke inrichting van Gelderland. Dit proces loopt door tot juli 2025. Het Ruimtelijk arrangement is cyclisch van aard. Er een bijdrage geleverd aan de Integrale Gebiedsprogrammering (IGP) en aan het VLGG (Vitaal Landelijk Gebied Gelderland). Met het landelijk stopzetten van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) heeft hierop geen verdere uitwerking plaatsgevonden. Gezamenlijk is een reactie gestuurd aan de Provincie over de actualisatie van de Agrifoodnota.

Bestuurswisselingen

In 2024 waren er relatief veel bestuurswisselingen. Burgemeesters M. Besselink en O. van Dijk hebben het algemeen bestuur verlaten. M. van der Tas en M. Maasdam zijn naast H. de Vries (Montferland) toegetreden tot het algemeen bestuur. H. de Vries heeft O van Dijk opgevolgd in het dagelijks bestuur. De portefeuilles binnen het dagelijks bestuur zijn daarbij opnieuw verdeeld.

Bij de Achterhoek Board hebben K. Knufing, E. Birkenhäger en R. Wilke afscheid genomen. C. Nijhuis en S. Veneman zijn toegetreden. De opvolger van R. Wilke start in maart 2025.

Tot slot heeft de secretaris directeur in augustus afscheid genomen en is dit voorlopig ingevuld met een interim-directeur. In november is de procedure voor definitieve invulling gestart.

Communicatie en marketing

We brengen regelmatig nieuwsbrieven uit, een wekelijkse algemene nieuwsbrief en van de zes thematafels solitair ongeveer vijf keer per jaar. Allen worden bovengemiddeld goed gelezen. Ook op de sociale media kanalen hebben we veel (actieve) volgers op de al langer ingezette media LinkedIn en X. Op Instagram zijn we sinds eind 2024 actief en aantal volgers aan het opbouwen.

Grotere events waren er rondom de kick off van het Regioplan de Gezondste Regio, ondertekening van een convenant voor huisvesting van arbeidsmigranten en een brede regionale dag om woningbouw te versnellen. Naast de nodige free publicity vanuit onze persberichten, zijn meerdere verdiepende artikelen aangeleverd voor betaalde redactie in Achterhoek Nieuws en MIJNmagazine. Onder meer over, onze meet-up bijeenkomsten over vernieuwend onderwijs, het Grensland College, de Regio Deal, het Regioplan De Gezondste Regio en GAON.

Onverwachte Hoek

Onverwachte Hoek is van origine een onlinecampagne, 2024 stond in het teken van marketing automation waarbij de content die we creëren en delen met de doelgroep afgestemd is op persoonlijke behoefte en op

maat gemaakt. Dit betekent dat iedereen andere content te zien krijgt op basis van baan voorkeur voor werk (sector), opleidingsniveau, woningvoorkeur etc.

Naast de onlinecampagne lopen er een aantal zichtbare evenementen/uitingen:

- Het premium partnership met De Graafschap, waarbij er 6 netwerk events zijn georganiseerd.
- Het Onverwacht Diner in april in samenwerking met de Rabobank.
- Het premium partnership met De Graafschap Vrouwen.
- De samenwerking met de Feestfabriek. Waarbij Onverwachte hoek op de Zwarte Cross heeft gestaan met "Bestemming Onverwacht", hier hebben we Onverwachte Hoek goed op de kaart kunnen zetten zowel op het festival als op de socials.
- De samenwerking met Orion Stars voor seizoen 2024/2025.

Projecten Smart Governance

In totaal waren er eind 2024 3 projecten in uitvoering op dit onderdeel. In 2024 is er 1 nieuw project gestart.

Projecten	Looptijd	
Kosten organisatie en uitvoering Regio Deal 2019 - 2025	15-07-2019	31-12-2025
Kosten organisatie en uitvoering Regio Deal 2024 - 2028	01-10-2024	31-12-2028
Achterhoek Monitor 2023 t/m 2025	31-12-2022	31-12-2025
Onverwachte hoek 2.0	01-01-2024	31-12-2026

Hieronder wordt de financiering van bovenstaande projecten weergegeven.

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	1.756.504	0	75.000	1.831.504

Wat heeft het gekost?

Programma 1: Smart Governance	R 2023	B 2024 primair	B 2024 gewijzigd	R 2024
Lasten (A)	4.151.000	3.362.000	4.725.000	4.567.000
Baten derden (B)	1.331.000	549.000	2.180.000	2.051.000
Sub-totaal (B-A)	-2.820.000	-2.813.000	-2.545.000	-2.516.000
Bijdragen gemeenten en Provincie (C)	2.310.000	2.421.000	2.421.000	2.421.000
Saldo van baten en lasten (B-A+C)	-510.000	-392.000	-124.000	-95.000
Onttrekkingen reserves	745.000	525.000	1.093.000	1.014.000
Toevoegingen reserves	-217.000	-133.000	-969.000	-913.000
Gerealiseerd resultaat	18.000	0	0	6.000

Onder dit programma vallen Achterhoek Visie 2030 en monitoring, Lobby en communicatie, Coördineren van subsidies en projecten, Advisering algemeen en dagelijks bestuur, Achterhoek Board, Achterhoek Raad en thematafels, Uitgaven en inkomsten Investeringsfonds en Onvoorzien.

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten op dit programma is € 6.000. Het voordeel is vooral ontstaan door overschotten op de personele kosten (vacatureruimte) verminderd met extra inzet voor inhuur derden. Een nadere onderbouwing van baten en lasten is op de volgende blz. opgenomen.

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 101.000 onttrekking) is als volgt:

Mutatie reserves:	raming gewijzigd	werkelijk
Onttrekking investeringsfonds (werkbudgetten)	-260.000	-200.000
Onttrekking investeringsfonds (projecten derden)	-280.000	-280.000
Onttrekking investeringsfonds (eigen projecten)	-553.000	-534.000
Sub-totaal onttrekkingen	-1.093.000	-1.014.000
Toevoeging investeringsfonds	133.000	75.000
Toevoeging reserve toekomstbestendige organisatie	836.000	838.000
Sub-totaal toevoegingen	969.000	913.000
Per saldo onttrekking reserves programma 1	-124.000	-101.000

Specificatie van baten en lasten

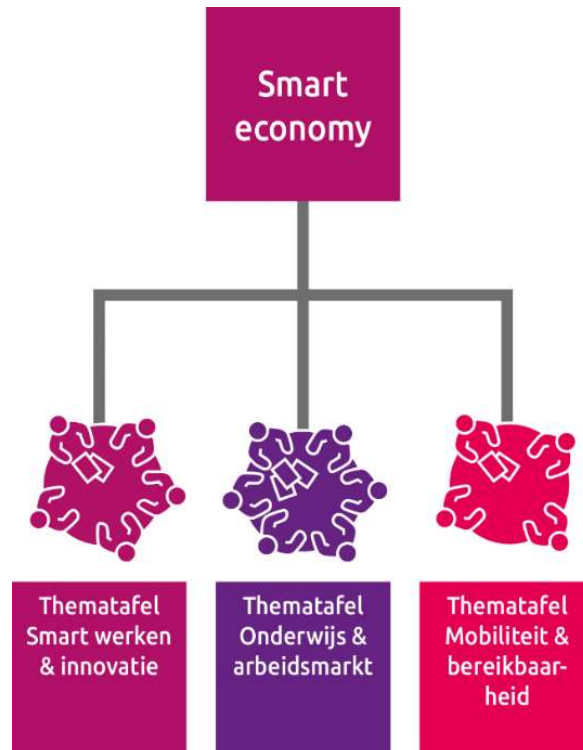
Specificatie baten derden	R2023	B 2024 primair	B 2024 gewijzigd	R 2024
Bijdrage gemeente en provincie investeringsfonds	218.000	133.000	133.000	75.000
Diverse opbrengsten (inclusief projecten)	723.000	416.000	1.488.000	1.417.000
Bijdrage uit voorziening wachtgelden	16.000	-	-	
Ontvangen rente en doorbelaste kapitaallasten	628.000	15.000	634.000	639.000
Interne doorbelasting	740.000	354.000	978.000	978.000
Sub-totaal baten begroting	2.325.000	918.000	3.233.000	3.109.000
Af: programma 4 (Bedrijfsvoering en rente)	-994.000	-369.000	-1.053.000	1.058.000
Totaal baten programma 1	1.331.000	549.000	2.180.000	2.051.000

Specificatie Lasten	R2023	B 2024 primair	B 2024 gewijzigd	R 2024
Personeel loonsom	1.863.000	1.998.000	1.861.000	1.846.000
Wachtgelden en kosten maatwerk	44.000	-	-	-
Overige personele kosten	39.000	71.000	71.000	50.000
Inhuur derden	149.000	28.000	153.000	182.000
Kantoorkosten (huur, ICT, telefonie, etc.)	183.000	196.000	196.000	191.000
Bestuur	14.000	19.000	19.000	15.000
Lobby, communicatie, strategische focus	142.000	122.000	122.000	116.000
Uitgaven investeringsfonds (excl. eigen projecten)	333.000	350.000	540.000	480.000
Werkbudget grensoverschrijdende samenwerking	34.000	-	46.000	44.000
Projectkosten eigen projecten	1.262.000	565.000	1.634.000	1.544.000
Onvoorzien	118.000	8.000	98.000	98.000
Transparante btw-voorheffing	51.000	50.000	50.000	55.000
Rente en afschrijving	5.000	15.000	15.000	4.000
Sub-totaal exploitatie	4.237.000	3.422.000	4.805.000	4.625.000
Bij: Interne doorbelasting	740.000	354.000	978.000	978.000
Sub-totaal lasten begroting	4.977.000	3.776.000	5.783.000	5.603.000
Af: programma 4 (Bedrijfsvoering en rente)	-826.000	-414.000	-1.058.000	-1.036.000
Totaal lasten programma 1 Smart Governance	4.151.000	3.362.000	4.725.000	4.567.000

Programma 2

Smart Economy

In deze paragraaf worden de doelen en projecten van de thematafels weergegeven die vallen onder Smart Economy. Dit zijn Smart werken en innovatie, Onderwijs en arbeidsmarkt en Mobiliteit en bereikbaarheid. Per thematafel wordt weergegeven wat men wil bereiken (doelen in visie 2030) en wat bereikt is. Hierbij zijn ook projectenoverzichten opgenomen. De projecten zijn breder dan hetgeen Regio Achterhoek zelf uitvoert. Dit programma is informerend en niet ter vaststelling.

2.1 Smart werken en innovatie

Wat willen we bereiken?

We willen met innovatie waarde creëren. Technologische ontwikkelingen vragen om nieuwe organisatie- en verdienmodellen. Om de Achterhoek verder tot bloei te brengen, zijn innovatieve oplossingen en smart toepassingen nodig die in economisch, sociaal en ecologisch opzicht waarde realiseren.

Daarnaast willen we de arbeidsproductiviteit verhogen, zodat ondernemingen en organisaties in staat zijn om met minder personeel eenzelfde resultaat te behalen. De Achterhoekse arbeidsmarkt is daarom zeer gebaat bij (sociale) innovatie en smart werken. Een innovatieve ondernemer heeft een sterke uitstraling en daarmee een grotere aantrekkingskracht voor nieuw personeel. Ook willen we innoveren met een maatschappelijke missie. We willen dat versnellen door samen te werken in een open innovatiesysteem van overheden, ondernemers en onderzoeks- en onderwijsinstellingen. Om nieuwe medewerkers te binden, willen we bovendien dé stage- en afstudeerregio van Nederland zijn.

Te bereiken maatschappelijk effect

Wat hebben we gedaan en bereikt?

In de visie 2030 zijn de doelen en streefwaarden opgenomen. Onderstaand is per doel het resultaat voor 2024 weergegeven.

Productie van de toekomst door technologische innovatie
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel De uitdaging is om met de innovatieve en leidende koplopers én de hoge organisatiegraad van bedrijven als basis, ook in het peloton van mkb-bedrijven te komen tot innovatie en transitie. Dit doen we door het implementeren van sleuteltechnologieën, waaronder Artificial Intelligence, te stimuleren.
Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Het project 3D-metaalprinten is verder uitgevoerd. Met dit project wordt kennis opgedaan van de technologie van 3D-metaalprinten door te experimenteren en ervaringen te delen. Dit wordt samen met het onderwijs en in verbinding met Bocholt gedaan, waar een vergelijkbaar project loopt. • Het project 3D-metaalpoeder zeven is gestart. Hiermee wordt het zeven van het metaal na een printrun duurzamer, veiliger en efficiënter. • Het project Fieldlab Digital Twin is afgerond. In dit project konden Achterhoekse bedrijven experimenteren in het open Fieldlab Digital Twin. Daarnaast zijn mbo- en hbo-studenten en werknemers opgeleid en getraind in didactische labs. • We zijn gestart met een brede aanpak op Artificial Intelligence (AI), met als doel bedrijven bewust te maken van wat AI inhoudt en kan betekenen voor hen. Er is een strategie op AI ontwikkeld, deze wordt in 2025 verder uitgewerkt. In leerkringen komen bedrijven bij elkaar en gaan daar met elkaar in gesprek over AI. Vanuit de sector maakindustrie, wordt de verbinding gelegd met andere sectoren in de regio (agro, zorg, onderwijs en bouw).
Oplossen maatschappelijke vraagstukken door innovatie en sociale innovatie
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel De Achterhoek beschikt over een innovatief sterk en diepgeworteld mkb dat een grote bijdrage kan leveren aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. We willen dit versnellen door verbindingen te leggen tussen overheden, ondernemers en maatschappelijke instellingen. We richten ons op vernieuwende proposities, bijvoorbeeld samenwerkingsvormen die meer ondernemerschap en minder bureaucratie beogen, om tot maatschappelijke meerwaarde te komen. En op nieuwe ideeën, praktijken en strategieën die gericht zijn op het verbeteren van sociale structuren en medewerkers van de toekomst.

Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken

- Het project Startup in Residence is verder uitgevoerd. Het project brengt startups en overheden met elkaar in contact door de inzet van maatschappelijke challenges (tot nu toe 15 challenges). Overheden krijgen daarmee de mogelijkheid om hun innovatiekracht te vergroten.
- Er is veel aandacht besteed aan de netcongestie op bedrijventerreinen, zie hiervoor bij circulair economie en energietransitie.
- Het project iSHARE is verder uitgevoerd. In dit project verbinden en versterken innovatieve softwarebedrijven elkaar door personeel te delen tegen de kostprijs. In het R&D Fieldlab, betrekken ondernemers het onderwijs op gebied van data science en AI. Alles is gericht op samenwerken, elkaar versterken, meer uitdaging creëren voor werknemers en behoud van medewerkers.
- Het project Leergang Toekomstgericht Retailmanagement is afgerond. Hieraan hebben Achterhoekse Retail-ondernemers meegedaan om in samenwerking en co-creatie het Retail ecosysteem te realiseren.
- Het project SmartHub Development is verder uitgevoerd en richt zich op de persoonlijke en professionele ontwikkeling van personeelsleden van Achterhoekse bedrijven en instellingen. 25 bedrijven doen op dit moment mee in 7 leerkringen. Samen organiseren ze projecten en programma's die medewerkers uitdagen, enthousiasmeren en inspireren.
- We zijn eind 2024 gestart om de ontwikkeling van een regionaal datagedreven ecosysteem voor te bereiden. Datagedreven Achterhoek vormt één van de springplanken van de Regio Deal, het omvat meerdere thema's en is gericht op het verzamelen, ontsluiten, analyseren en toepassen van data voor maatschappelijke vraagstukken.

Open innovatiesysteem**Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel**

In de Achterhoek is een sterk open innovatiesysteem actief tussen de mkb-bedrijven. Binnen dit systeem wordt samen geleerd, kennis gedeeld en geïnnoveerd. Tot nu toe zijn vooral de koploperbedrijven aangesloten. De aanpak is erop gericht om ook het breed mkb (organisaties van 2 tot 200 medewerkers) hieraan te verbinden, zodat ook zij meer kunnen innoveren.

Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken

- We hebben innovatiecentra (de Steck, SHII, de Marke, CIVON) als onderdeel van het open innovatiesysteem ondersteund, gericht op kennisdeling en ontsluiting van innovatie in het open innovatiesysteem.
- We hebben onderzoek gedaan naar de rol van verbinders in het open innovatiesysteem in het bereiken van het breed mkb.
- De Achterhoek is als koploperregio aangehaakt bij de landelijke actieagenda mkb-dienstverlening. Met de middelen uit dit actieplan willen we ondernemersgemeenschappen versterken en de publieke ondernemersdienstverlening verbeteren.
- Het project Skills Academy Achterhoek- Liemers vanuit innovatiecentrum de Steck is afgerond.

Stage- en afstudeerregio**Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel**

Met SmartHub 2.0 vergroten we de aantrekkelijkheid van de Achterhoek als economische- en arbeidsregio, met name voor arbeidspotentieel tussen de 18 en 45 jaar. SmartHub 2.0 is een kapstok (stichting), die de krachten bundelt en een logische samenhang aanbrengt tussen initiatieven. Het project SmartHub Young Talent richt zich primair op stagiaires en afstudeerders.

Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken

- Samen met de stichting SmartHub is er gewerkt aan de integratie van de drie SmartHub-initiatieven (Young Talent, Development en Incubator Industry) ten behoeve van een efficiëntere bedrijfsvoering van de drie initiatieven en een gezamenlijke profilering.
- Het project SmartHub Young Talent is verder uitgevoerd met als doel om jong talent (16 – 25 jaar) aan te trekken en te behouden om de krapte op de Achterhoekse arbeidsmarkt te verkleinen. Er zijn circa 185 organisaties en bedrijven aangesloten in dit meerjarige project.

Projecten Smart werken en innovatie

In totaal waren er eind 2024 11 projecten in uitvoering bij deze thematafel:

Projecten	Looptijd	
3D metaalpoeder zeven	01-01-2024	31-12-2025
Actieagenda MKB dienstverlening	01-11-2024	31-12-2025
Additive Manufacturing Regio Achterhoek	01-09-2022	31-08-2025
iShare	01-12-2023	30-11-2025
Leergang Toekomstgericht Retailmanagement	01-09-2022	31-12-2024
SHII 2.0 Werkend ecosysteem toekomstbestendig maken	19-04-2023	19-04-2026
Skills Academy Achterhoek-Liemers	01-07-2023	30-06-2024
Smarthub Development	01-07-2023	30-06-2024
Smarthub Young Talent	01-12-2021	31-12-2025
Startup in Residence Achterhoek	01-09-2022	31-12-2025
Uitbouwen ecosystem Achterhoek	01-04-2022	31-03-2025

Hieronder wordt de financiering van bovenstaande projecten weergegeven.

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	2.995.864	346.895	1.750.808	5.093.567

2.2 Onderwijs en arbeidsmarkt

Wat willen we bereiken?

We willen de tekorten op de arbeidsmarkt aanpakken. Volgens de prognoses kampt de Achterhoek met een jaarlijks tekort van 1.500 - 2.000 arbeidskrachten. De Arbeidskracht Analyse Achterhoek laat zien dat het hierbij vooral gaat om het hogere mbo-niveau en het hbo. Daarnaast is er behoefte aan ongeschoolde arbeidskrachten. De banengroei is omvangrijk genoeg om de werkloosheid te laten dalen. Tegelijkertijd zien we dat er nog altijd kandidaten zijn die lastig werk kunnen krijgen of behouden. We hebben in de Achterhoek te maken met ongeveer 14.000 mensen die we tot het 'ongekend talent' mogen rekenen. Dit zijn werklozen, semi-werklozen en mensen die (ongewenst) in deeltijd werken.

Het tekort kunnen we niet alleen opvangen met mensen uit de eigen regio. De aandacht gaat uit naar het aantrekken, binden en boeien van nieuwe en huidige arbeidskrachten. We positioneren onszelf als een sterke, innovatieve regio om te werken en te ontwikkelen.

We werken aan kansengelijkheid en een inclusieve arbeidsmarkt. In de Achterhoek kan iedereen die wil werken, waardig en passend werk doen. Bij het verkleinen van de mismatch kiezen we de komende jaren expliciet voor de sectoren Techniek, Zorg en Onderwijs. Het moet eenvoudiger worden om te kunnen om-, her-, en bijscholen binnen en tussen deze sectoren. We willen dat er, wat betreft de dienstverlening op het vlak van loopbaanvraagstukken gewerkt wordt vanuit een ontschotte dienstverlening. De vraag staat centraal, niet het systeem.

Te bereiken maatschappelijk effect

Wat hebben we gedaan en bereikt?

In de visie 2030 zijn de doelen en streefwaarden opgenomen. Onderstaand is per doel het resultaat voor 2024 weergegeven.

De tekorten op de arbeidsmarkt zijn teruggedrongen
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel De grote lijn is de positionering van de Achterhoekse arbeidsmarkt. Hoe zorgen we dat we een aantrekkelijke arbeidsmarkt zijn en blijven. Vanuit strategie naar aanpak; hoe en welke invloed kunnen we hebben op het regionale vraagstuk van werkgevers als werven, binden en boeien van medewerkers voor met name de sectoren Techniek, Zorg en Onderwijs.
Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken - Het project Femme Tech is van start gegaan. Met dit project worden vrouwen en meiden gestimuleerd om te kiezen voor en te werken in de techniek. Dit start al vanaf het basisonderwijs tot en met de werkvloer. Er zijn nog geen resultaten te melden. - Het servicepunt techniek (SPT) laat mooie resultaten zien waar het gaat om de begeleiding van kandidaten naar een toekomst in de techniek. De resultaten liggen hoger dan vooraf geprognostiseerd. Er zijn 104 kandidaten en 83 organisaties geregistreerd. Met ruim 400 LLO activiteiten via contractonderwijs en verschillende bijeenkomsten. - Ook in 2024 hebben we weer een succesvolle Week van de Techniek, Techniekdag en First Lego League georganiseerd. Hiermee hebben we veel kinderen en jongeren in contact gebracht met de mooie wereld van techniek. Met als doel om te kiezen voor techniek. - Het onderzoek routekaart Arbeidsmarktpositionering is opgeleverd. Dit geeft input voor het verdiepende gesprek welke keuzes we moeten maken op strategisch niveau en welke activiteiten dat met zich meebrengt op tactisch en operationeel vlak.

- Het HR-voucherproject vanuit het Gelrepact is afgerond. Maar liefst 30 deelnemende bedrijven hebben een scan gehad. Deze scan geeft handvatten voor het strategisch HR-beleid van het bedrijf.
- De initiatieven Week van de Techniek, Techniekdag en First Lego League zijn geborgd bij partners in onze regionale samenwerking.

Talenten zijn benut

Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel

We stimuleren, faciliteren en ondersteunen een Leven Lang Ontwikkelen en Duurzame Inzetbaarheid van medewerkers, rekening houdend met kansengelijkheid. Enerzijds ligt hier een rol voor de werkgevers door in te zetten op een leercultuur in bedrijven en tussen sectoren. Anderzijds is het belangrijk dat werknemers proactief zijn in hun professionele ontwikkeling en de kansen pakken om flexibel te blijven en mee te kunnen bewegen met ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Tevens is er aandacht voor Loopbaan en Beroep binnen het VO om leerlingen kennis te laten maken met de kansen in onze regionale arbeidsmarkt.

Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken

- Sinds 2020 loopt het project Opijver. Met scholingsvouchers ondersteunen we inwoners die opgeleid willen worden richting kansrijke beroepen en geen recht hebben op een andere voorziening voor opleiding. In 2024 is er een ESF-subsidie toegekend om het project te continueren. In de eerste 4 jaar zijn mooie resultaten bereikt: Meer dan 3000 loopbaangesprekken, 1500 vouchers toegekend. 92% heeft de opleiding succesvol afgerond en 92% heeft betaald werk. De waardering voor deze dienstverlening is een 9,2.
- We zijn gestart om samen met de ministeries van EZ, OCW en SZW te verkennen op welke manier we een pilot "dempen inkomensval van werk naar werk" vorm kunnen geven.
- In november wordt het implementatieplan t.b.v. Regionaal Werkcentrum RWC (Rijksopdracht) door de kwartiermaker opgeleverd. Het implementatieplan voldoet aan de Rijksopdracht en houdt rekening met de regionale wens om ontschot samen te willen werken.
- Binnen de Rijksopdracht om te komen tot een Regionaal Werkcentrum zit tevens de opdracht om te komen tot een regionaal beraad. Het vormgeven van deze Governance opdracht, passend bij onze regionale samenwerking is opgepakt.
- We hebben Tech Tok doorontwikkeld en een verkenning Tech Tok voor Zorg en Onderwijs gestart. Welke kansen liggen er in de lokale arbeidsmarkt in relatie tot keuzeprofielen? Doel is om jongeren een realistisch beroepsbeeld te geven.
- We hebben de samenwerking werkgevers en onderwijs met Profijtscholen t.b.v. praktijk realistisch leren verkend. Hiermee brengen we de beroepspraktijk dicht bij het onderwijs.
- Er is ingezet op het zeer intensief bezoeken van ondernemers en werkgevers in de regio om het Grensland College meer bekendheid te geven. Dit heeft geleid tot een verhoogde instroom in september. Er zijn vijf AD-opleidingen van start gegaan. Aan een zesde wordt gewerkt. De interventie heeft duidelijk gemaakt dat er nog een grote mate van onbekendheid is met deze opleiding en met het principe Associate Degrees in zijn algemeenheid.
- De routekaart Leven Lang Ontwikkelen (van het jonge kind tot de pensioenleeftijd) is opgeleverd en laat een heel duidelijk beeld zien hoe Leven Lang Ontwikkelen er in de regio op dit moment uit ziet en welke uitdagingen er liggen voor het benutten van talent en op kansengelijkheid. Opvallend punt in deze routekaart is dat de regio zich kenmerkt door een sterke mate van onder advies bij de overgang PO naar VO. Op basis van de routekaart zal er in 2025 een programma opgezet gaan worden.
- Het Gelrepactproject Leercultuur mkb wordt eind 2024 afgerond. Acht bedrijven zijn van start gegaan met het programma om de leercultuur te bevorderen. Het project moet nog worden geëvalueerd.

Een inclusieve arbeidsmarkt

Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel

We maken ons sterk voor iedereen die ondersteuning nodig heeft bij het vinden van een plek op de arbeidsmarkt.

We werken vanuit de strategische agenda inclusieve arbeidsmarkt Achterhoek langs vier lijnen. We brengen het onbenut arbeidspotentieel, dat momenteel geschat wordt op ongeveer 14.000 personen, in beeld. We zetten in op het vergroten van de digitale vaardigheden van inwoners zodat zij kunnen participeren op de werkvloer en in de samenleving, we bestrijden de laaggeletterdheid en we zetten in op het voorkomen van schooluitval onder jongeren.

Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken

- Het project Kleurrijke Zorgverleners is gestart. Kandidaten met een andere nationaliteit dan de Nederlandse gaan onder intensieve begeleiding rondom cultuur en opleiding aan de slag in de ouderenzorg.
- Het project TINT Achterhoek (voorheen Kenniscentrum Inclusieve Technologie) is gestart. Dit project richt zich op het vergroten van de inzetbaarheid en het behoud van medewerkers op de werkvloer door de inzet van technologie.
- We hebben samen met provincie en ministerie van SZW de pilot vroege start Asielzoekers voorbereid. Doel is het ontwikkelen van een werkwijze waarbij vrije plekken in de asielopvang in de Achterhoek gevuld worden met kansrijke asielzoekers. Dit op basis van gerichte werving en matching op vacatures en opleidingsplaatsen bij werkgevers in tekortsectoren naar de Achterhoek komen en vervolgens de benodigde training en begeleiding krijgen om aan het werk te kunnen en blijven.
- Het project Digivaardige Achterhoekhoeker is gestopt na fase 1, omdat er een grote mate van onduidelijkheid bleef bestaan rondom het uiteindelijk op te leveren resultaat.
- Vanuit het Gelrepact 2.0 is het project Rode Loper 2.0 is afgerond. In de afgelopen twee jaar zijn 496 trajecten uitgevoerd voor 425 unieke jongeren, die eerder geen contact hadden met de instanties. Deze jongeren zijn begeleid of doorverwezen/warm overgedragen aan organisaties, die hen verder ondersteunen. Er wordt met namen gevraagd om financiële ondersteuning voor bijvoorbeeld vervoer of voor studiemiddelen en/of specifieke loopbaan coaching.

Grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking**Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel**

We zetten in op het pakken van kansen die er zijn om via grensoverschrijdende en bovenregionale samenwerking de uitdagingen binnen onderwijs en arbeidsmarkt te realiseren. Dit door in gezamenlijkheid projecten en initiatieven van de grond te tillen.

Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken

- De Euregionale doorlopende leerlijn is van start met een Scholenmakelaar die aan beide zijden van de grens scholen met elkaar verbindt en activiteiten met hen initieert. Met als doel euregionaal onderwijs te faciliteren en op cruciale plekken in de gehele onderwijsketen integreren.
- We werken actief samen binnen het Gelrepact (bovenregionale samenwerking Arbeidsmarktregio's/HC agenda's Gelderland) en hebben door ontwikkeld richting Gelrepact 2.0. Hieruit komen projecten voort die hiervoor al benoemd zijn. Zoals de leercultuur mkb, HR-voucher project en Rode Loper 2.0.
- De samenwerking met de Liemerse Ambassade is gecontinueerd binnen het servicepunt techniek, hierbij delen we kennis over de regionale arbeidsmarkt op het gebied van techniek.

Projecten Smart Onderwijs en Arbeidsmarkt

In totaal waren er eind 2024 8 projecten in uitvoering bij deze thematafel:

Projecten	Looptijd	
Achterhoeks Fonds voor talent (Opijver)	15-03-2024	31-01-2026
Europese doorlopende leerlijn (EDL)	01-01-2023	31-12-2026
Femme Tech	01-01-2024	31-12-2026
Grensland College	01-11-2019	31-12-2024
Inclusieve Technologie Achterhoek	15-09-2024	31-12-2026
Kleurrijke zorgverleners	01-01-2024	31-12-2026
Servicepunt Techniek Achterhoek/Liemers (SPT)	04-01-2022	31-12-2024
Achterhoeks Fonds voor Talentontwikkeling	01-05-2020	30-11-2024

Hieronder wordt de financiering van bovenstaande projecten weergegeven.

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	9.274.961	2.902.824	2.616.641	14.794.426

2.3 Mobiliteit en bereikbaarheid

Wat willen we bereiken?

Een goede bereikbaarheid voor de Achterhoek, omdat dit een essentiële voorwaarde is om een aantrekkelijke (werk)regio te zijn voor werknemers, studenten, inwoners en toeristen. Maar ook om economisch te kunnen groeien en voor de leefbaarheid. Verder willen we goede (OV) verbindingen met Duitsland en duurzaam vervoer.

Te bereiken maatschappelijk effect

Wat hebben we gedaan en bereikt?

In de visie 2030 zijn de doelen en streefwaarden opgenomen. Onderstaand is per doel het resultaat voor 2024 weergegeven.

De infrastructuur is robuust en toegankelijk
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel We zetten in op een robuust en goede toegankelijke infrastructuur. Dit betekent dat we ons inzetten voor een verkeersveilige en goed doorstromende N18, snelle (interregionale) fietsverbindingen en een goede bereikbaarheid van de A12 tussen Arnhem en de Duitse grens.
Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • We hebben een vervolg gegeven aan de gebiedsgerichte verkenning N18. Er loopt nu een opdracht om een integraal beeld van de verschillende infrastructurele en ruimtelijke opgaven in de corridor N18 tussen Varsseveld en Groenlo te schetsen. Doel is daarbij om tot een brede regionale investeringsagenda te komen. Hiermee kunnen we gefaseerd, vanuit verschillende beleidsterreinen en op modulaire wijze voor onderdelen gericht lobbyen, dan wel (co)financieren en uitvoeren. • We hebben volop gelobbyd voor de N18, zowel tijdens het lentefestival als tijdens werkbezoeken van Tweede Kamerleden, Provinciale Statenleden en ambtenaren vanuit het ministerie I&W. • De drie geplande verkenningen naar snelle fietsverbindingen zijn uitgevoerd, namelijk: Emmerich-Doetinchem-Zevenaar, (Lievelede)-Lichtenvoorde-Aalten-Bocholt en Doetinchem-Varsseveld-Lichtenvoorde-Groenlo. Deze worden eind 2024 bestuurlijk besproken om vervolgens, waar mogelijk, in samenwerking met de verschillende partners in plannen uit te werken en te realiseren. • We hebben met de Stedendriehoek verkennende gesprekken gevoerd over mogelijkheden rondom het realiseren van de doorkoppeling van de spoorlijn Winterswijk-Zutphen-Apeldoorn. Doel was duidelijkheid te krijgen over elkaars ambities op dit onderwerp en een gezamenlijke lobby. • We hebben de doorkoppeling van de treinverbinding Winterswijk-Zutphen-Apeldoorn in onze visie op het OV-netwerk opgenomen. Deze visie is samen met onze input op de OV-concessie aan de provincie gestuurd. De provincie heeft de doorkoppeling als mogelijke ontwikkelopgave in de concessie meegegeven.
De CO2 uitstoot van het verkeer en vervoer is verminderd
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel We stimuleren duurzaam woon-werkverkeer en werkverkeer. Hierbij hoort ook een robuuste en goed dekkende laadinfrastructuur om de verduurzaming te faciliteren. De grote lijn is om de modal shift en de bijbehorende gedragsverandering te stimuleren.

Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken

- Er zijn diverse acties uitgevoerd op bedrijventerreinen rondom het thema “behoeften laadinfrastructuur bij bedrijven”. Concrete doelen waren het gezamenlijk uitwerken van slimme oplossingen voor o.a. de netcongestie en laadbehoeften op specifieke plekken.
- De Regionale Laadvisie voor de Achterhoek is herijkt. Deze geeft gemeenten een leidraad voor het herijken/opstellen van gemeentelijke laadvisies. De procesbegeleider Duurzame Mobiliteit ondersteunt gemeenten hierbij.
- De logistiek makelaar heeft ondernemers geadviseerd en gestimuleerd richting slim en schoon transport en kilometerreductie, om zo de juiste keuzes te maken rond slimme en schone logistiek.
- Er is een meerjarig strategisch communicatieplan ontwikkeld met gedragscampagne en een interventiepakket. Onder meer met Webinars en seminars waar regionale kennis en goede voorbeelden worden gedeeld. Het doel is jaarlijks minder CO2-uitstoot en een substantieel aantal minder gereden wegkilometers.
- We zijn aangesloten bij de activiteiten in het A12 Slim Reizen netwerk. Zoals het opstellen van een visie voor de A12 alliantie en het stimuleren van duurzaam reizen, met als doel om de filedruk op de A12 te verminderen. Dit door het adviseren van en in contact brengen van gemeenten, ondernemers en organisaties met stakeholders.
- De mobiliteitsmakelaars hebben het woon-werkverkeer van ruim 17.000 werknemers in de Achterhoek gemonitord. Dit doen zij in samenwerking met bedrijven en organisaties om het woon-werk verkeer te verduurzamen en om de vitaliteit van werknemers te verbeteren. De makelaars zijn aangesloten bij het A12 Slim Reizen netwerk. In deze samenwerking stemmen zij hun bevindingen en plannen van aanpak af met de mobiliteitsmakelaars uit de andere regio's en organiseren ze gezamenlijk Webinars en fietsstimuleringsacties.
- Met concrete acties is bijgedragen om de netcongestieproblematiek bij enkele bedrijven op te lossen.

Slimme vervoersvoorzieningen**Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel**

We zetten ons hard in voor een goed dekkend Openbaar Vervoer-netwerk dat goed aansluit op andere (publieke) modaliteiten en faciliteiten. Hiermee proberen we een nieuwe vorm van Publieke Mobiliteit te creëren, waar alle vormen van (deel)vervoer en OV effectief en efficiënt op elkaar zijn aangesloten. Een stevige ruggengraat van trein en Hoogwaardige buslijnen is een voorwaarde om tot een dekkend netwerk zonder witte vlekken te komen. Het realiseren van een dergelijk goed samenhangend systeem is pionierswerk. Wij zitten als Achterhoek in de landelijke koploper groep om dit met het Rijk en de provincie Gelderland de komende jaren verder uit te rollen en mee te experimenteren.

Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken

- Er zijn uitvoerige gesprekken met het Rijk en de provincie Gelderland gevoerd over onze publieke mobiliteitsaanpak en onze ambities rondom dit onderwerp. Dit hebben we ook ingebracht voor de aanbesteding concessie van het OV, naast de inhoudelijke input op het Programma van Eisen. Het Rijk is zeer enthousiast over onze ambities en wijze van werken met deelvervoer (Gaon) en de al goede samenwerking tussen het OV, OV-vangnet en doelgroepenvervoer (Zoov) in de Achterhoek. Dit heeft zich onder meer vertaald in de springplank publieke mobiliteit van de Regio Deal.
- We hebben samen met het Rijk en de provincie een Plan van Aanpak Publieke Mobiliteit uitgewerkt. Met dit Plan van Aanpak is de Achterhoek één van de koplopers in het land die publieke mobiliteit écht vormgeeft en uitvoert. Met dit plan kunnen we de komende jaren concreet aan de slag.
- We hebben vanuit Gaon ingezet op het uitbreiden van de deelmodaliteiten en er zijn gesprekken met organisaties, coöperaties en gemeenten gevoerd om aan te sluiten bij het Gaon-platform, ook als zakelijke klant. Dit laatste betekent dat met een eigen geëxploiteerde auto aangesloten kan worden op het Gaon-platform (waaronder de app en het achterliggende systeem). Dit zorgt voor gebruiksgemak bij de klant en een lagere drempel om de auto ook beschikbaar te stellen buiten kantooruren en voor derden.
- Er is een uitvraag gedaan voor de inzet van een makelaar om het gebruik van deelvervoer onder werkgevers te stimuleren en daarmee binnen de regio te laten groeien.
- De eerste echte herkenbare Achterhoekse mobiliteitshub is in Lichtenvoorde gerealiseerd en geopend. Deze hub zal als voorbeeld dienen voor alle andere hubs die we de komende jaren gaan realiseren.
- De Gaon-app en website hebben een update gekregen en is in een nieuwe versie bij de opening van de mobiliteitshubs in Lichtenvoorde live gegaan.
- Er is een onderzoek naar de behoeften van scholieren en studenten rondom (publieke) mobiliteit uitgevoerd. Dit onderzoek geeft inzicht in wat goed gaat, wat mist en wat anders kan.

- Er is een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden voor (Publieke) mobiliteit over de grens. Dit onderzoek geeft aan waar kansen liggen om de grensmobiliteit de komende periode te verbeteren.
- We hebben input geleverd op het Programma van Eisen voor de OV-concessie.

Projecten Mobiliteit en bereikbaarheid

In totaal waren er eind 2024 7 projecten in uitvoering bij deze thematafel:

Projecten	Looptijd	
Werkgeversaanpak Achterhoek mobiliteitsmakelaar 2020-2021	01-09-2020	31-12-2024
Elektrische Deelvoertuigen Coöperatie Groenkracht Groenlo	01-11-2020	31-12-2024
Elektrische Deelvoertuigen Coöperatie Zonnig Zieuwent	01-11-2020	31-12-2024
Invulling taken ADC door ZOOV 2022-2024	01-01-2022	31-12-2025
Werkgeversaanpak Mobiliteitsmakelaar 2022 -2023	01-01-2022	31-12-2024
Procesbegeleiding Achterhoekse MaaS-aanpak 2023-2025	31-12-2022	31-05-2025
Gebiedsgerichte corridoruitwerking N18	16-09-2024	31-01-2025

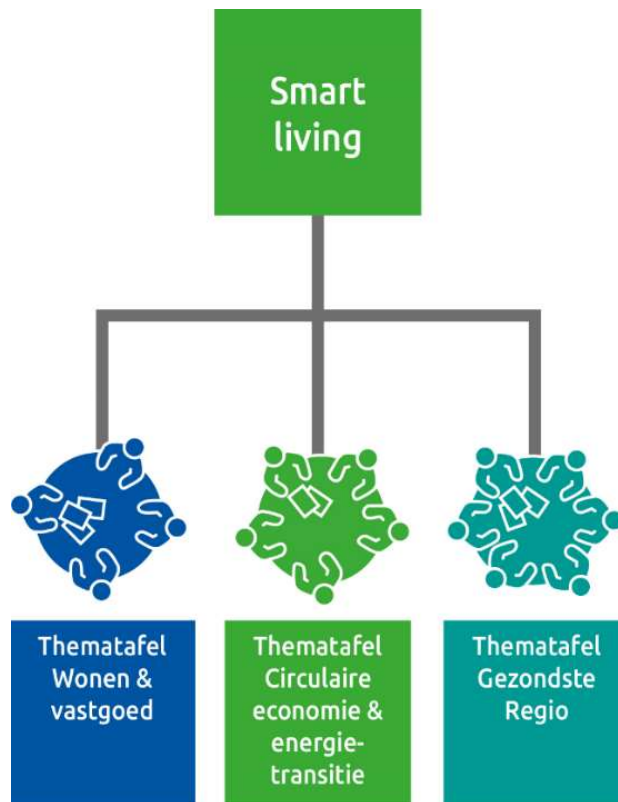
Hieronder wordt de financiering van bovenstaande projecten weergegeven.

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	1.384.054	28.800	233.400	1.646.254

Programma 3

Smart Living

In deze paragraaf worden de doelen en projecten van de thematafels weergegeven die vallen onder Smart Living. Dit zijn Wonen en vastgoed, Circulaire economie en energietransitie en de Gezondste Regio. Per thematafel wordt weergegeven wat men wil bereiken (doelen in visie 2030) en wat bereikt is. Hierbij zijn ook projectenoverzichten opgenomen. De projecten zijn breder dan hetgeen Regio Achterhoek zelf uitvoert. Dit programma is informierend en niet ter vaststelling.

3.1 Wonen en vastgoed

Wat willen we bereiken?

We willen een gezonde woningmarkt met een normale spanning: dus met voldoende toegankelijkheid voor alle doelgroepen en een gedifferentieerd aanbod, passend bij de vraag. Dat betekent dat er in voldoende mate betaalbare woningen zijn en voldoende woon-zorgvoorzieningen die nodig zijn voor de sterk groeiende groep senioren. Bij de ontwikkeling van woningen worden verschillende innovatie woonvormen en bouwaanpakken toegepast. Leegstand is alleen nog maar in de vorm van frictieleegstand aan de orde. De woningvoorraad die bij een dergelijke markt past, is toekomstbestendig. Dit houdt in dat deze in aanzienlijke mate energiezuiniger is gemaakt. Daar waar mogelijk zijn woningen meer levensloopbestendig gemaakt.

Wonen staat niet op zich maar kent een interactie met de directe omgeving. Daarom is het van belang wonen te verbinden met voorzieningen, bijvoorbeeld op het gebied van werk, mobiliteit, landschap, maatschappelijke voorzieningen en recreatie. Bij de ontwikkeling en herstructurering van woonfuncties is aandacht voor leefbaarheidsfactoren als veiligheid en sociale cohesie binnen wijken. Daarnaast zal de bebouwde omgeving meer klimaatadaptief en volgens de principes van circulariteit ingevuld moeten worden.

Te bereiken maatschappelijk effect

Wat hebben we gedaan en bereikt?

In de visie 2030 zijn de doelen en streefwaarden opgenomen. Onderstaand is per doel het resultaat voor 2024 weergegeven.

Voldoende nieuwe betaalbare woningen
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel In de Regionale Woonagenda en de Woondeal hebben we duidelijke afspraken gemaakt over het aandeel betaalbare woningen. We stimuleren conceptuele woningbouw voor de realisatie hiervan, alsmede grondpolitiek en gerichte handhaving en beleid om betaalbare woningen ook in de toekomst betaalbaar te houden.
Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Er is een kwartiermaker sociale koopwoningen aangesteld, die een actieplan heeft ontwikkeld en afspraken heeft geconcretiseerd voor de realisatie van betaalbare koopwoningen. • We hebben een inspiratiesessie over conceptuele woningen gehouden. • De Achterhoekse Wooncoöperatie heeft verschillende initiatieven voor kleine (flex-)woningen met betaalbare huren ontwikkeld. Onder andere in Meddo waar nu een plan ligt voor 8 zogenaamde box-in-box woningen in een voormalige koeienstal. • We hebben een start gemaakt met het opstellen van een regionale huisvestingsverordening. • We hebben bijeenkomsten gehouden over meer regie op de volkshuisvesting. Onder meer over het betaalbaar houden van koopwoningen die goedkoop in de markt gezet zijn. • Er is gestart met het herzien van de Achterhoekse Woondeal. • Gemeenten en bedrijfsleven hebben het convenant huisvesting arbeidsmigranten ondertekend. Doel hiervan is het verbeteren van de leefomstandigheden en huisvesting van arbeidsmigranten. • Het voornemen om in een gezamenlijk project minimaal 100 betaalbare woningen te realiseren is in 2024 gewijzigd in het gezamenlijk werken aan minimaal 10% sociale koop. Dit doel van het project Samen Betaalbaar Bouwen is dus veranderd, net als de wijze hoe dit te bereiken.

De bestaande woningvoorraad is toekomstbestendig
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel Terwijl de woningcorporaties hun eigen duurzaamheidsplannen uitvoeren, richten wij ons vooral op de grote particuliere woningmarkt. Met Energieloket Achterhoek zetten we ons in om particulieren te activeren en te helpen hun woning te verduurzamen. Dit geven we onder meer vorm in de aanpak One Stop Shop, waarmee wordt toegewerkt naar een integrale ontzorgaanpak voor woningeigenaren bij het verduurzamen van hun woning. Daarnaast werken we aan een visie op wonen, welzijn en zorg. Deze geeft richting aan de stappen die we willen zetten om te zorgen dat we in de Achterhoek passende woningen kunnen bieden in de gezonde en vitale leefomgeving met de nodige zorg en ondersteuning
Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Via het Energieloket Achterhoek zijn inwoners gestimuleerd tot verduurzaming, onder meer door een dagelijks bereikbare klantenservice, bewonersbegeleiding, diverse laagdrempelige adviesdiensten en regionale communicatie en campagnes. • Voor lage inkomens zijn speciale regionale aanpakken uitgevoerd door 'Bespaarhulp aan Huis', waarbij ook kleinere bespaarmaatregelen worden getroffen en verouderd witgoed vervangen. • Een regionale isolatieaanpak voor woningen met lage energielabels, enerzijds via een doe-het-zelf spoor en anderzijds via een subsidie voor isolatiemaatregelen aangebracht door gespecialiseerde bedrijven. • Er zijn diverse wijkaanpakken uitgevoerd zoals wijkgerichte bewustwordingsacties voor verduurzaming, ondersteuning in wijken gericht op leefbaarheid in algemene zin (via het volkshuisvestingsfonds) en in wijken die (op termijn) van het aardgas gaan. • De One Stop Shop-aanpak is voorbereid om grootschalig uit te rollen. Helaas lukt dit nog niet in verband met de vleermuizen in de spouwmuren. Hopelijk zal dit alsnog in 2025 kunnen plaatsvinden en kunnen dan ook de extra consortia (is er nu 1, doel is 3) gevonden worden voor de uitvoering. • De concept regionale wonen-, welzijn- en zorgvisie is opgesteld. Hierin maken we vanuit woningcorporaties, zorgpartijen, welzijnsorganisaties, provincie Gelderland en gemeenten afspraken die moeten leiden tot voldoende huisvesting voor (kwetsbare) aandachtsgroepen en ouderen die de benodigde zorg en ondersteuning moeten kunnen ontvangen. Deze visie wordt begin 2025 bestuurlijk vastgesteld. • Als onderdeel van de zorgvisie wordt een afsprakenkader ouderenhuisvesting vastgesteld waarin de opgave om ouderenwoningen toe te voegen is uitgewerkt. Dit afsprakenkader wordt opgenomen in de herziening van de Achterhoekse Woondeal in 2025. • Samen met de Achterhoekse gemeenten heeft Energieloket Achterhoek een regionaal plan voor de jaren 2024-2030 opgesteld. De kern van de aanpak blijft bestaan, in ieder geval in de genoemde periode.
Versnelling woningbouw
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel In de Regionale Woonagenda is een tienpuntenplan gepresenteerd gebaseerd op de aanpak 'Van dromen naar Doen'. Belangrijke onderdelen hiervan zijn het aanpakken van de capaciteitsproblemen, versnellen en vereenvoudigen van procedures en het verbeteren van het netwerk van bouwers en ambtenaren in de regio.
Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Er is een eerste bouw- en doedag georganiseerd waarin alle stakeholders in de bouwwereld, dus ambtenaren en bouwers, installateurs etc. met elkaar op verschillende manieren spraken over wat nodig is om de woningbouw te versnellen. • Er is een verkenning gedaan naar mogelijkheden om te komen tot een flexpool Achterhoek. Doel van de flexpool is het aanpakken van het capaciteitstekort van ambtenaren betrokken bij de bouw. • Er is een verkenning geweest naar de mogelijkheid van een regionaal loket voor kleine projecten.
Ontwikkelen en realiseren duurzame manieren van bouwen
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel We richten ons op toekomstbestendig bouwen. Dit door Biobased Bouwen en innovatieve woningbouw te stimuleren.

Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken

- Partijen in de regio (bouwers, onderwijs en opdrachtgevers) zijn in verregaande gesprekken om een innovatiecentrum voor de bouw op te richten.
- Er zijn diverse kennissessies voor onder meer ambtenaren, bouwers, architecten en installateurs georganiseerd. Onder meer over de ontwikkeling van een biobased conceptwoning, het voorbeeldproject biobased paviljoen en het verduurzamen van woningen door inblazen stro door woningcorporaties. Deze ontwikkeling is ondersteund door de regionale kopgroep Samen Biobased Bouwen in samenwerking met het landelijk netwerk Building Balance.
- Het kader voor toekomstbestendig bouwen is vastgesteld, samen met de thematafel Circulaire economie & Energietransitie en de provincie Gelderland. Dit bevat standaarden en ambities om een impuls te geven aan duurzame en circulaire nieuwbouw de komende jaren.

Projecten Wonen en vastgoed

In totaal waren er eind 2024 13 projecten in uitvoering bij deze thematafel.

Projecten	Looptijd	
Projecten Steengoed Benutten	15-07-2019	31-12-2024
Zorgeloos Samenwonen in de Kattenberg	01-04-2020	31-12-2024
PilotTransformatievisie Oudestraat Neede 2030	01-01-2020	30-06-2025
Heuvelstraat Silvolde - deelproject Wonion	15-03-2021	31-12-2024
Heuvelstraat Silvolde - deelproject Oude IJsselstreek	31-03-2021	31-12-2024
Centrumvisie Dinxperlo	18-03-2021	31-12-2025
Dorpshart Wehl	06-03-2021	31-12-2024
Compactisering centrumgebied Hengelo	01-09-2021	31-12-2024
Groenlo, een vitaal centrum voor onze inwoners	01-10-2021	31-12-2025
Heerlijk thuis in huis	01-01-2022	01-03-2025
One Stop Shop Achterhoek	01-01-2022	31-12-2025
Flexwonen in de Achterhoek	01-01-2022	31-12-2025
Gebied zoekt ondernemende bewoners	01-01-2022	31-12-2025
Gebiedsontwikkeling Gendringen	01-09-2022	31-12-2026

Hieronder wordt de financiering van bovenstaande projecten weergegeven.

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	13.157.444	2.277.272	942.900	16.377.616

3.2 Circulaire economie & energietransitie

Wat willen we bereiken?

Circulariteit heeft een belangrijke plek gekregen in de Achterhoek. Essentieel is de transitie naar hernieuwbare grondstoffen, biomassa wordt in de kringlooplandbouw, in het voedselsysteem en voor bouw en infra optimaal benut. Uiterlijk in 2050 is de regio energieneutraal. We maken de Achterhoek klaar voor een duurzame toekomst en groeien uit tot de schoonste regio van het land. In de transitie naar een duurzaam schone regio worden hernieuwbare grondstoffen gebruikt, (bouw)materialen hergebruikt en door minder emissies kan de biodiversiteit herstellen. We willen in 2030 een reductie van 50% van de primaire grondstoffen realiseren t.o.v. 2010. We willen koploper blijven in het realiseren van een kringlooplandbouw, en werken aan de transitie in de hele keten om te komen tot een duurzaam voedselsysteem. Door hoogwaardig benutten van grondstoffen en recycling van reststromen zijn er minder emissies en creëren we ruimte voor meer biodiversiteit.

Te bereiken maatschappelijk effect

Wat hebben we gedaan en bereikt?

In de visie 2030 zijn de doelen en streefwaarden opgenomen. Onderstaand is per doel het resultaat voor 2024 weergegeven.

Oplossingen voor energiebesparing, duurzame opwekking en zelfvoorzienend zijn
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel We spelen in op de verschuiving in de energievoorziening, onder andere door duurzaam opwekken van energie en oplossingen te zoeken voor netcongestie. Hiervoor werken we aan bewustwording, brengen we onderdelen van het energiesysteem in kaart en ontwikkelen we oplossingsrichtingen waaronder nieuwe samenwerkingsvormen, (decentrale) technische oplossingen en nieuwe verdienmodellen.
Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • Er is een inventarisatie gestart naar de beschikbaarheid van de energie-infrastructuur voor bedrijven op bedrijventerreinen in de Achterhoek, mede naar aanleiding van netcongestie. Om vervolgens de beschikbare capaciteit zo effectief mogelijk te gebruiken door gezamenlijke en lokale oplossingen. • We hebben slimme oplossingen achter de meter voor opwek en gebruik van duurzame energie voor agrarische bedrijven ontwikkeld. Daarbij is gebruik gemaakt van kennis ontwikkeld in het project Eco Accu Storage. Er zijn bijeenkomsten gehouden voor agrarische ondernemers in verschillende gemeenten. Het project Eco Accu is in 2024 afgerond. • We hebben bijgedragen aan de provinciale energievisie, het integraal en regionaal programmeren voor energiesysteem na 2030 en de afstemming met onder meer de RES Achterhoek en de Energyboard Gelderland.
Agrofood is koploper kringlooplandbouw
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel We werken aan toekomstbestendige landbouw en een duurzaam voedselsysteem in de Achterhoek. We hanteren een integrale benadering van bedrijfssystemen voor kringlooplandbouw voor (melk)veehouderij en akkerbouw. Europese en nationale doelen op gebied van water, natuur en klimaat leiden tot veranderingen in het landelijk gebied. Daarom wordt gewerkt op bedrijfs-, bedrijfssysteem- en gebiedsniveau met een grote en diverse groep boeren, regionale boerenorganisaties en andere stakeholders. Een belangrijke lijn is <i>experimenterregio Achterhoek</i>; een werkwijze om innovatiegericht én met boeren van ‘onderop’ samen te werken, om praktijkgerichte kennis en ervaring in te zetten voor (nieuw) beleid en wet- en regelgeving.

Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken

- Met de ontvangen subsidie van LNV (nu LNVN) hebben we invulling gegeven aan Fieldlab Achterhoek. Binnen Fieldlab Achterhoek is de regionale samenwerking van Achterhoekse boerenorganisaties (VALA, VK-Oost, Stichting Biomassa en De Innovatie Coöperatie) versterkt. Er is gewerkt aan het opstellen van een regionale agenda (wenkend perspectief) voor de landbouw in Achterhoek. Er is een (nieuwe) impuls gegeven aan regionale leerkringen en er zijn diverse nieuwe (boeren)experimenten en innovatieprojecten gestart.
- Er is meegewerkt aan de opzet en uitwerking van een ontwerpend onderzoek 'Boerderij van de toekomst' voor de landbouw in Achterhoek en Twente. Dit wordt gezamenlijk uitgevoerd door Wageningen Universiteit & Research (WUR) met De Landbouwers Twente en het ministerie van LNVN.
- We werken regionaal nauw samen met experimenteerregio Twente en landelijk met experimenteerregio's Noord-Nederland en De Peel.
- We verkennen nieuwe initiatieven voor opgaven zoals mest en mineralenmanagement, water en gebiedsgericht werken die kunnen leiden tot nieuwe (meerjarige) projecten en programma's.
- De projecten agro innovatiecentrum De Marke, kennisnetwerk Vruchtbare Kringloop-Oost en Werken aan Toekomstgerichte Erven zijn afgerond.

Gebruik (hernieuwbare) grondstoffen in bouw en infra & efficiënter gebruik van (primaire) grondstoffen**Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel**

We willen in aansluiting op de Rijksdoelen in 2030 het gebruik van eindige grondstoffen halveren. Hiervoor zetten we in op het stimuleren van circulair werken door vergroten van de bewustwording en kennisontwikkeling, kennisuitwisseling en het stimuleren van circulariteit door toepassen van nieuwe werkwijzen. We werken aan het monitoren van de voortgang van de transitie naar een circulaire economie in de Achterhoek. We zetten in op het verminderen van het gebruik van primaire grondstoffen door minder en andere (hernieuwbare) grondstoffen te gebruiken en hergebruik van materialen en producten in onder andere de bouw en infra.

Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken

- We hebben voorbeelden van circulaire initiatieven en aanpakken gedeeld in twee regionale werksessies. De werksessies zijn voor kennisdeling en om organisaties aan te moedigen om in beweging te komen door daarvoor voorbeelden en inspiratie aan te reiken.
- We hebben methoden van monitoring van circulaire economie verkend, onder andere om (impact van) grondstofstromen en voortgang in beeld te brengen voor de Achterhoek Monitor 2024-2025.
- Het gebruik van biobased grondstoffen door de ontwikkeling van een regionale biobased ketenaanpak is gestimuleerd. Er zijn diverse kennissessies voor de bouw gehouden en er is een kennisgroep Teelt Biobased Bouwmaterialen gestart.
- Er is een biobased conceptwoning ontwikkeld en het voorbeeldproject biobased paviljoen is opgeleverd. Deze is ontworpen en gebouwd door (innovatieve) regionale bedrijven. Het gebouw heeft een voorbeeldfunctie en er zijn bijeenkomsten georganiseerd voor bewustwording en kennisdeling.
- Voor het verduurzamen van woningen is door woningcorporaties stro ingeblazen. Deze ontwikkeling is ondersteund door de regionale kopgroep Samen Biobased Bouwen in samenwerking met het landelijk netwerk Building Balance.
- Er is een inventarisatie uitgevoerd van kennis- en ondersteuningsbehoefte bij gemeenten voor toekomstbestendig bouwen door Cirkelregio de Achterhoek. Dat is ook gedaan voor de verduurzaamings van infra (grond-, weg- en waterbouw) naar voorbeeld van de aanpak in de Groene Metropoolregio.
- Het kader voor toekomstbestendig bouwen is vastgesteld, samen met de thematafel Wonen & Vastgoed en de provincie Gelderland. Dit bevat standaarden en ambities om een impuls te geven aan duurzame en circulaire nieuwbouw de komende jaren.
- Er zijn verkennende werksessies circulair werken met gemeenten, corporaties en waterschap gehouden. Dit om de behoefte aan kennis te inventariseren en voor uitwisseling van verschillende aanpakken.

Reductie CO2 en stikstof en toename biodiversiteit

Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel

We richten ons op bewustwording, kennisuitwisseling, aanjagen en versnellen van emissiereductie door innovaties en toepassen van nieuwe producten, processen en technieken. We stimuleren circulair werken waardoor (CO2-)uitstoot wordt gereduceerd. Afname van emissies draagt bij aan herstel biodiversiteit. Er zijn verkennende werksessies circulair werken met gemeenten, corporaties en waterschap gehouden. Dit om de behoefte aan kennis te inventariseren en voor uitwisseling van verschillende aanpakken.

Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken

- Het project concept-ontwikkeling voor halvering stikstofemissie in (melk-)stalsystemen is opgeschaald, na een test op één locatie, naar meerdere melkstallen om kennis op te doen met verschillende stalsystemen.
- We doen onderzoek naar CO2-vastlegging/borging en verwaarding door telen en toepassen van biobased gewassen en bouwmaterialen. Om zo mogelijkheden te ontwikkelen voor het vermarkten van langdurig vastgelegde koolstof, dat bijdraagt aan het verdienmodel van (agrarische) ondernemers.
- We zijn gestart met een verkenning naar reeds bestaande aanpak voor vergroten biodiversiteit in regio. Dat geeft inzicht in de eigen aanpak van verschillende regionale partijen. Ook is geconstateerd dat een regionale aanpak gewenst is voor uitwisseling van ervaringen en om gezamenlijk meer te kunnen bereiken op gebied van biodiversiteit.

Projecten Circulaire economie en energietransitie

In totaal waren er eind 2024 8 projecten in uitvoering bij deze thematafel.

Projecten	Looptijd	
Innovatiecentrum de Marke	01-01-2020	31-12-2024
Groene leerkenniswerkplaats (GLKWP)	01-05-2020	31-12-2024
Werken aan toekomstgerichte erven in de Achterhoek	01-07-2020	30-06-2024
Ontwikkeling concept halvering stikstofemissie melkstal	01-06-2022	31-12-2025
Samen biobased bouwen	01-08-2022	28-02-2025
Stimuleren energietransitie agrarisch Achterhoek	01-09-2022	31-12-2025
Slimme energiesystemen Achterhoek	01-10-2023	31-07-2025
Achterhoek Groen, Natuurlijk!	01-10-2024	30-06-2025

Hieronder wordt de financiering van bovenstaande projecten weergegeven.

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	4.313.498	472.949	900.131	5.686.578

Gezondste regio

Wat willen we bereiken?

We richten ons op vernieuwing en verbetering binnen de gezondheidszorg en welzijnsector, zodat de gezondheid van de Achterhoekse inwoners waar mogelijk kan toenemen. We streven ernaar dat mensen zo lang mogelijk zelf regie kunnen voeren over hun eigen gezondheid en zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. We hanteren twee pijlers: preventie en zorginnovatie. Door te investeren in preventie worden we in de Achterhoek gezonder en kunnen we de belasting op de zorg verminderen. Door een gezonde leefstijl zal op de lange termijn minder zorg nodig zijn. Daarnaast biedt zorginnovatie de mogelijkheid voor slimme oplossingen zodat alle inwoners van de Achterhoek goede, toegankelijke en betaalbare zorg kunnen blijven ontvangen, ook in 2030. We willen werken vanuit een nieuwe visie op anders oud(er) worden in relatie tot wonen en daarmee ook een andere kijk op de rol van het bestaande zorgaanbod in combinatie met wonen. Daarnaast werken we aan innovatie van het gezondheidssysteem, onder de noemer Achterhoek Gezond. We zetten samen met onze partners in op de filosofie van 'positieve gezondheid', met andere woorden het vermogen van mensen zich aan te passen en zelf regie te voeren en om te voorkomen dat mensen ziek worden en zorg nodig hebben. Door op alle niveaus te investeren in leefstijl, preventie, gezondheid en gedrag kan een deel van de ziekte- en behandelkosten vermeden worden. Door het stimuleren van een gezonde leefstijl hopen we het ziekteverzuim terug te dringen en daarmee de arbeidsparticipatie te verhogen.

Te bereiken maatschappelijk effect

Wat hebben we gedaan en bereikt?

In de visie 2030 zijn de doelen en streefwaarden opgenomen. Onderstaand is per doel het resultaat voor 2024 weergegeven.

Betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorgdiensten
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel De regionale ambities vanuit De Gezondste Regio vallen voor een belangrijk deel samen in de regionale uitwerking van het Integraal Zorgakkoord (IZA). Hiervoor is in 2023 het regioplan De Gezondste Regio vastgesteld. Het regioplan bevat prioritaire opgaven en is te beschouwen als het gezamenlijke kader. Vanuit dit plan werken we nu aan concrete transformaties, plannen en projecten voor de regio. In 2024 is veel aandacht besteed aan het opzetten van de samenwerkingsstructuur en de uitwerking van het regioplan De Gezondste Regio. Thematisch is het regioplan De Gezondste Regio opgedeeld in vier hoofdthema's. Vanuit deze thema's werken we in de regio samen aan een betaalbaar en toegankelijk netwerk van zorgdiensten. De thema's in de Achterhoek zijn (1) Gezond Leven en Preventie, (2) Veerkrachtig Ouder Worden, (3) Mentaal Gezond en (4) Prettig Werken in Zorg en Welzijn. Daarnaast zijn er drie dwarsverbanden die binnen alle thema's hun uitwerking hebben: (1) Digitalisering en Technologie, (2) Toekomstbesteding Zorglandschap en (3) Samenwerking.
Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken • We hebben gebouwd aan de samenwerkingsstructuur. Hiervoor is er een regionale bestuurlijke regiegroep samengesteld. Hierdoor is de regionale samenwerking versterkt en werken we in de regio over de domeinen heen aan plannen en projecten voor de regio. Het resultaat is meer regionale uitvoeringskracht en daarmee versnelling in de uitvoering. • Op de vier hoofdthema's zijn uitvoeringscoalities gevormd die de benodigde transformaties uitwerken in een gezamenlijke werkagenda.

De gezondste regio door preventie en innovatie
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel Preventie en innovatie zijn belangrijk om ervoor te zorgen dat we in de Achterhoek onze centrale ambitie halen: Wij willen dat Achterhoekers gezond zijn en daarover zelf de regie hebben. Gezondheid, preventie en leefstijl zijn leidend, niet ziekte en behandeling. Daarom stimuleren we projecten die gericht zijn op preventie en innovatie. In de regionale uitwerking van het IZA is dit enerzijds ondergebracht in het hoofdthema 'Gezond Leven en Preventie' en anderzijds in het dwarsverband "Digitalisering en Technologie".
Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken - Voor de uitwerking van digitalisering en technologie in het regioplan werken we samen met, en sluiten we aan bij, al bestaande initiatieven, zoals de Technologie en Zorgacademie Achterhoek en Vereniging Digitalisering Zorg Achterhoek. Vanuit deze vereniging is GERDA ontwikkeld, o.a. als datawerkplaats. We kijken hoe GERDA verder in gezet kan worden voor de monitoring van de gezondheid in de Achterhoek. - Het project Fit veur Altied liep eind 2024 af. Dit project werkt aan fitte en gezonde Achterhoekse werknemers, nu en 'veur altied'. Fitte en gezonde medewerkers hebben meer werkplezier, zijn blijer, productiever en voelen zich meer betrokken. En, niet geheel onbelangrijk, zijn minder vaak ziek. De resultaten verwachten we begin 2025 te kunnen delen.
Achterhoekers zijn zelf langer verantwoordelijk voor hun gezondheid
Langs welke grote lijnen werken we aan dit doel Het zelf langer verantwoordelijk zijn voor je gezondheid gaat om het versterken van de eigen regie van de Achterhoekers. Die eigen regie komt terug in de eerste 3 thema's van de regionale uitwerking van het IZA. Gezond Leven en Preventie, Veerkrachtig Ouder Worden en Mentaal Gezond. Dit door in te zetten op eigen verantwoordelijkheid en daar de Achterhoekers in te begeleiden.
Wat hebben we in 2024 gedaan en met welk resultaat om dit doel te bereiken - Bij het opstellen van het regioplan zijn inwoners betrokken en dat doen we ook in de uitvoeringsfase. Hiervoor is bijvoorbeeld in juni een sessie gehouden waar ongeveer honderd deelnemers bij aanwezig waren. Dit heeft gezorgd voor kennisdeling tussen bestuur, beleid en praktijk. Daarnaast zijn op deze manier de eerste stappen gezet voor betrokkenheid van inwoners bij de uitvoering van het regioplan. - Vanuit de verschillende thema's is het onderdeel eigen regie verder uitgewerkt. - De concept regionale wonen-, welzijn- en zorgvisie is opgesteld. Hierin maken we vanuit woningcorporaties, zorgpartijen, welzijnsorganisaties, provincie Gelderland en gemeenten afspraken die moeten leiden tot voldoende huisvesting voor (kwetsbare) aandachtsgroepen en ouderen die de benodigde zorg en ondersteuning moeten kunnen ontvangen. Deze visie wordt eind 2024/begin 2025 bestuurlijk vastgesteld.

Projecten Gezondste regio

Eind 2024 waren er 2 projecten in uitvoering bij deze thematafel.

Projecten	Looptijd	
Praat vandaag mee over morgen	01-05-2024	30-12-2025
Fit veur altied	01-03-2021	31-12-2024

Hieronder wordt de financiering van bovenstaande projecten weergegeven.

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaal financiering	759.933	564.960		1.324.893

Programma 4

Bedrijfsvoering en Rente

Wat willen we bereiken?

Strategische doelstelling

Wij willen begrotingsevenwicht binnen de bij andere programma's nagestreefde doelstellingen en met een minimale bijdrage van de gemeenten een maximaal resultaat behalen. De kosten en opbrengsten moeten elkaar, gezien de beperkte financiële armslag, zoveel mogelijk in evenwicht houden.

Wat hebben we gedaan en bereikt?

De volgende werkzaamheden zijn verricht in 2024:

Activiteit	Prestatie-/resultaatafspraak
Incidentele financiering	Realiseren van begrotingsevenwicht.
Algemeen financieel beleid	• Voldoen aan wettelijke kaders (rechtmatigheid); • Continu verbeteren van de beleidscyclus; • Adequate bedrijfsvoering; • Uitvoeren van interne controles conform intern controleplan; • Verantwoording van de uitgaven.
Treasury	Beheren van de financiële middelen.

Algemeen financieel beleid

Het voldoen aan wettelijke kaders en de daarop betrekking hebbende verordeningen vraagt continu de aandacht. Vanaf vorig boekjaar wordt een rechtmatigheidsverantwoording van het bestuur opgenomen in de jaarrekening. Hiervoor is een intern controleplan opgesteld waarin is aangegeven hoe de interne controle wordt vormgegeven. De interne controlewerkzaamheden zijn gedurende het boekjaar volgens het controleplan uitgevoerd. Bij de controle zijn geen noemenswaardige afwijkingen van de regelgeving geconstateerd. Voor een nadere toelichting op de onderwerpen van de interne controle wordt verwezen naar de paragraaf rechtmatigheid.

We controleren steeds op de naleving en relevantie van geldende regelgeving. Naar aanleiding van een advies van de VNG is de controleverordening in 2024 geactualiseerd en vastgesteld.

Tot slot hebben in 2024 werkzaamheden plaatsgevonden voor het verkrijgen en verantwoorden van subsidies vanuit diverse regelingen (Leader, Volkshuisvestingsfonds, techniekpact, MKB-deal, gebiedsopgave Provincie en Regio Deal).

Treasury

Op het gebied van Treasury zijn in 2024 met name de Regio Deal middelen van belang. Er is vanuit Regio Deal I € 20 mln. in beheer bij Regio Achterhoek ten behoeve van de financiering van projecten. Hiervan is eind 2024 € 15 mln. besteed. Eind 2022 zijn alle middelen beschikt aan projecten. De projecten dienen uiterlijk in 2025 te zijn afgerond. In 2024 is een nieuwe Regio Deal gesloten van € 25 mln. Eind 2024 is hiervan een eerste voorschot ontvangen. Er zijn nog geen middelen beschikt aan nieuwe projecten in 2024.

Wat heeft het gekost?

Programma 4: Bedrijfsvoering en Rente	R 2023	B 2024 primair	B 2024 gewijzigd	R 2024
Lasten (A)	826.000	414.000	1.058.000	1.036.000
Baten derden (B)	994.000	369.000	1.053.000	1.058.000
Sub-totaal (B-A)	168.000	-45.000	-5.000	22.000
Bijdrage gemeenten en Provincie (C)	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten (B-A+C)	168.000	-45.000	-5.000	-
Onttrekkingen reserves	48.000	45.000	5.000	-
Toevoegingen reserves	-137.000	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	79.000	0	0	22.000

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten op dit programma is € 22.000. Het voordeel is vooral ontstaan door een voordeel op de personeelskosten (€ 7.000) en rentebaten over het banksaldo bij het Rijk (€ 15.000).

Voor een nadere onderbouwing van de baten en lasten wordt verwezen naar programma 1.

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma is als volgt:

Mutatie reserves:	Raming gewijzigd	Werkelijk
Onttrekking reserve onderhoud huisvesting	-5.000	-
Per saldo toevoeging reserves programma 4	-5.000	-

1 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen van de Regio is het vermogen om (incidentele) financiële tegenvallers te kunnen opvangen om taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit (de beschikbare middelen om niet begrote kosten te dekken) en de risico's (waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten). Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de Regio.

1.1 Beleid

In de nota "reserves en voorzieningen" van juli 2024 zijn kaders gegeven hoe met het vermogen van de Regio kan en mag worden omgegaan. Door het algemeen bestuur is besloten (AB 17 december 2021) dat het maximaal te reserveren bedrag voor weerstandsvermogen wordt berekend op basis van een weerstandsratio van $1,4 \times$ de benodigde weerstandscapaciteit, ofwel op basis van de primaire begroting 2024 € 368.000. In de laatste nota "reserves en voorzieningen" (2024) is de benodigde weerstandscapaciteit vastgesteld op € 341.000 gebaseerd op de meest actuele berekeningen (begroting 2025). De maximale omvang voor het weerstandsvermogen is dan € 477.000.

Een surplus wordt uitbetaald als het weerstandsvermogen boven dit bedrag uitkomt. Dit wordt jaarlijks bepaald bij het vaststellen van de begroting en wordt bepaald op basis van het laatste jaar van het meerjarenbeeld, rekening houdend met de effecten van inmiddels genomen bestuursbesluiten met financiële gevolgen voor volgende jaren.

1.2 Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij besteedbaar deel van de algemene reserve vermeerderd met stille reserves en met onvoorziene posten.

	Begroting primaire	Begroting gewijzigd	Rekening	Afwijking (R-B)
<i>Per 31 december</i>				
Vrij besteedbaar deel algemene reserve	392.000	392.000	392.000	-
Onvoorzien	8.000	98.000	98.000	-
Weerstandscapaciteit 31-12-2024	400.000	490.000	490.000	-

De omvang van het vrij besteedbare deel van de algemene reserve bedraagt eind 2024 € 392.000 en de weerstandscapaciteit bedraagt € 490.000. De weerstandscapaciteit ligt boven het geformuleerde plafond van € 477.000 als gevolg van een eenmalig onvoorzien bedrag. Bij de begroting wordt een eventueel surplus bepaald.

1.3 Risico's

Door middel van sessies met de medewerkers zijn de risico's bij de Regio in kaart gebracht. Er is een inschatting gemaakt van de kans dat de gebeurtenis daadwerkelijk plaatsvindt en de (financiële) impact daarvan. De 5 meest belangrijke risico's staan hieronder benoemd.

Risico	Kans	Impact (€) per jaar	Beheersmaatregelen
Inzetten van incidenteel beschikbare middelen voor projecten (bijv. subsidies); risico's zijn geen politieke keuzes durven maken, tegenstrijdige belangen en vinden van cofinanciering.	Hoog	Reputatieschade Geen impact in € voor Regio Achterhoek.	Structuur met Achterhoek Raad, Board en thematafels met 3-O samenwerking voor besluitvorming over projecten.
Als gevolg van een slechtere financiële situatie bij gemeenten bestaat de kans dat Regio Achterhoek een bezuinigings-taakstelling opgelegd krijgt.	Laag	Financiële impact bij een taakstelling van 10% is € 242.000 per jaar.	Bij een bezuinigings-taakstelling zullen structureel maatregelen in gang gezet moeten worden met kans op gevolgen voor wachtgeld.
De gevolgen van de CAO onderhandelingen en premiestijgingen leiden tot hogere personeelskosten dan de door gemeenten gehanteerde systematiek voor gemeenschappelijke regelingen.	Laag	Financiële impact bij 1% afwijking in de uitgangspunten is € 20.000 per jaar (gebaseerd op primaire begroting).	In 2021 hebben gemeenten ingestemd met een gewijzigde systematiek voor indexering van loon- en prijsstijgingen.
Bij eigen projecten; projecten zijn niet op tijd af of gemaakte kosten voldoen niet aan subsidievoorwaarden door bijvoorbeeld inkoop-eisen of verantwoordingseisen.	Laag	Reputatieschade en evt. financiële schade. Bij afkeuring 2% van de projectkosten is het € 31.000 (gebaseerd op werkelijke kosten projecten).	Subsidievoorwaarden vooraf duidelijk in beeld hebben. Streng interne controle op van de stukken volgens de eisen uit de subsidievoorwaarden.
Risico's rondom personeel; langdurige ziekte of ontslag werknemer.	Middel	Eén zieke of boventallige medewerker kost gemiddeld € 105.000 per jaar	Continue aandacht hiervoor vanuit personeelsbeleid.

In het verslagjaar heeft zich één van bovenstaande financiële risico's voorgedaan. Naar aanleiding van de begroting 2025 zijn afspraken gemaakt om te kijken naar mogelijke besparingen binnen de Regio. Dit in verband met het ravijnjaar 2026 voor de gemeenten. De uitwerking hiervan volgt bij de begroting 2026. Voor het overig geldt:

1. De loonontwikkelingen voor 2024 konden binnen de bestaande budgetten worden opgevangen.
2. Er was sprake van een langdurig zieke, maar dit kon binnen bestaande budgetten opgevangen worden.
3. Wat betreft projectsubsidies hebben zich geen tekorten voorgedaan in 2024.

Overige risico's

Hypotheekverstrekking aan personeelsleden

De mogelijkheid van hypotheekverstrekking is wettelijk verboden sinds 2009. De hypotheeken, inclusief die voor personeelsleden van uitgetreden organisatieonderdelen, zijn bevroren. In 2024 is geen extra aflossing gedaan. Eind 2024 bedraagt de hypotheekverstrekking nog € 465.000. De restschuld per 31 december 2024 van de hypotheeken afgezet tegen de taxatiewaarde van de woningen bij aankoop bedraagt 44 %. Hierbij laten we de waardestijgingen van de woningen vanaf het moment van aankoop tot nu buiten beschouwing. Deze restschuld is aanzienlijk lager dan een eventuele executiewaarde bij gedwongen verkoop (uitgaande van een executieopbrengst van 75%).

Schadeclaim Moram

De zaak Moram betreft een brand bij Moram in 's-Heerenberg in maart 2001. In 2004 heeft het dagelijks bestuur besloten dat dit aspect buiten de opschaling van de brandweertaak blijft en voor rekening van de Regio Achterhoek is. In 2006 is een hoofdprocedure John Deere-Moram gestart met een vrijwaringsprocedure richting de Regio. Deze procedure is in 2016 afgerond en hiermee krijgt de vrijwaringsprocedure tussen Regio en Moram geen vervolg. In 2008 is een tweede claim in de hoofdprocedure Bosman-Moram neergelegd bij de Regio Achterhoek. De vrijwaringsprocedure van Moram richting Regio krijgt geen vervolg (schikking in hoofdprocedure). Er loopt formeel echter nog wel steeds een procedure bij het Gerechtshof in deze zaak, waardoor de zaak op enig moment weer zou kunnen worden gaan leven. De verwachting dat dit gebeurt, is klein. In 2024 zijn er geen nieuwe ontwikkelingen geweest.

1.4 Financiële kengetallen

In de BBV voorgeschreven dat in deze paragraaf de verplichte financiële kengetallen opgenomen moet worden voorzien van een toelichting.

Kengetallen:	Rekening 2023	Begroting 2024 primair	Begroting 2024 bijgesteld	Rekening 2024
netto schuldquote	-127%	-154%	-182%	-109%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-147%	-181%	-203%	-122%
Solvabiliteitsratio	35%	28%	30%	23%
structurele exploitatieruimte	0,26%	0%	0%	0,24%
grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt

De netto schuld geeft het niveau aan van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Om inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Een negatieve schuldquote geeft aan dat er sprake is van een overschot aan middelen, dit is bij de Regio het geval. Het overschot ligt lager dan de bijgestelde begroting aangezien we in 2024 uitgaven hebben gedaan uit de door derden bekleemde middelen. Hiermee is bij het opstellen van de begroting geen rekening gehouden.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de Regio in staat is aan haar financiële verplichting te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Hoe hoger de solvabiliteit, hoe gezonder het bedrijf. De Regio zal nooit meer eigen vermogen opbouwen, bedragen boven het weerstandsniveau worden uitgekeerd aan de gemeenten. De solvabiliteitsratio is afgenomen. Er is een voorschot ontvangen aan rijksmiddelen (door derden bekleemde middelen) en daarmee zijn er meer nieuwe middelen binnengekomen dan het afgelopen jaar uitgegeven aan projecten.

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Dit kengetal geeft aan dat er binnen de begroting van de Regio nagenoeg geen structurele vrije ruimte aanwezig is.

1.5 Conclusie weerstandsvermogen

De werkelijke weerstandscapaciteit per 31 december 2024 (€ 490.000) is gelijk aan het niveau van de begrote weerstandscapaciteit per 31 december 2024 (€ 490.000). De weerstandscapaciteit ligt boven het geformuleerde plafond van € 477.000 als gevolg van een eenmalig onvoorzien bedrag. Bij de begroting wordt een eventueel surplus bepaald.

De Regio heeft geen risicodossiers die niet onder de normale bedrijfsrisico's vallen waarvoor de weerstandscapaciteit aanwezig is.

2 Paragraaf financiering

In deze paragraaf (ook wel treasuryparagraaf) geven we inzicht in het financieringsbeleid van de Regio. Achtereenvolgens komen aan de orde treasurybeheer en financiering.

De beleidskaders voor de uitvoering van de treasuryfunctie voor de Regio zijn vastgelegd in:

- Financiële verordening Regio Achterhoek (2023)
- Treasurystatuut Regio Achterhoek (2011)
- Nota reserves en voorzieningen Regio Achterhoek (2024)

2.1 Treasurybeheer

Het treasurybeheer is (beleids)uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige financieringsstatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico's. Tot treasury-risico's behoren renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Deze risico's vloeien voort uit de transacties binnen de treasuryfunctie. De wet fido en het hierop gebaseerde treasurystatuut geven de speelruimte waarbinnen de treasuryactiviteiten moeten plaatsvinden. Leningen of garanties mogen alleen uit hoofde van de publieke taak worden verstrekt. Met de komst van het Schatkist-bankieren is het uitzetten van overtollige middelen bij financiële instellingen niet meer mogelijk.

2.1.1 Krediet- en liquiditeitsrisico's

Vanaf 10 december 2013 is het Schatkistbankieren ingevoerd en worden alle overtollige middelen aangehouden in de schatkist. Gelden tegen gunstige rentetarieven uitzetten op spaarrekeningen of deposito's bij andere instellingen is met de invoering van Schatkistbankieren niet meer toegestaan.

2.1.2 Renterisico

Het renterisicobeheer heeft als doelstelling het beperken van de invloed van mogelijke rentewijzigingen op de financiële positie van de organisatie. De wet Fido geeft twee concrete richtlijnen (de renterisiconorm en de kasgeldlimiet) voor het beheersen van renterisico's.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het renterisico bij herfinanciering. Om dit risico te beperken mag de jaarlijkse verplichte aflossing en renteherziening niet meer dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari bedragen (rente-risiconorm). De Regio heeft geen geldleningen. Derhalve is er geen renterisico.

Kasgeldlimiet

Om de rentegevoeligheid te beperken is de kasgeldlimiet ingesteld. De kasgeldlimiet stelt een maximum aan de omvang van de netto vlottende schuld (kort geld). De zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het begrotingstotaal. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken.

De kasgeldlimiet voor de Regio Achterhoek bedraagt voor 2024 € 310.000 ($8,2\% * € 3.776.000$ op basis van primaire begroting). De Regio heeft gemiddeld een overschot aan middelen (vlottende middelen > vlottende schuld) en blijft daarmee binnen de limiet.

Renteschema

	Begroting 2024	Werkelijk 2024
Externe rentelasten over korte en lange financiering	15.000	4.000
Externe rentebaten	-634.000	-638.000
Saldo rentelasten en rentebaten	-619.000	- 634.000
Rentelasten projecten (-/-)	0	0
Rentebaten projecten (+)	0	0
	0	0
Rente over eigen vermogen	0	0
Rente over voorzieningen	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	0	0
Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0	0
Renteresultaat op taakveld Treasury	-619.000	-634.000
Inzet rente op basis van AB-besluiten	619.000	619.000
Positief renteresultaat op taakveld Treasury	0	15.000

2.2 Financiering

De aanwezig activa worden eerst met eigen vermogen (algemene en bestemmingsreserves) en vervolgens met vreemd vermogen (voorzieningen en langlopende schulden) gefinancierd. In navolgende tabel wordt het jaarlijkse financieringstekort c.q. -overschot op de bestaande vaste activa en passiva geschetst.

Stand 1/1 (x € 1.000)	31-12-2024 begroot primair	31-12-2024 begroot bijgesteld	31-12-2024 werkelijk
Ambtenarenhypotheken	595	460	460
Lening project LEADER Achterhoek	313	237	224
Activa (A)	908	697	684
Reserves	6.048	6.762	6.736
Voorzieningen	0	0	0
Geldleningen	0	0	0
Passiva (B)	6.048	6.762	6.736
Financieringstekort (A-B)	-	-	-
Financieringsoverschot (B-A)	5.140	6.065	6.052

Uit de liquiditeitsstaat blijkt dat eind 2024 de activa grotendeels uit ambtenarenhypotheken en leningen voor het project Leader bestaat. Vanaf januari 2009 zijn geen nieuwe ambtenarenhypotheken meer mogelijk, bestaande hypotheken lopen door tot einde contractduur. De substantiële middelen in de reserves omvatten voornamelijk het investeringsfonds. Deze middelen worden met name worden gebruikt als cofinanciering voor projecten en als cofinanciering van (nieuw)te genereren externe gelden.

De maximale omvang van de aan te trekken geldleningen is gerelateerd aan de uitstaande personeelshypotheken, omdat de personeelshypotheken niet direct contant kunnen worden gemaakt (bestuursbesluit van 11 november 2002). De financiering geschiedt namelijk door middel van interne financiering. Als zicht is op de volledige inzet van de middelen van het investeringsfonds ontstaat een maximale financieringsbehoefte van € 460.000. Op dit moment zijn geen geldleningen afgesloten.

2.3 Conclusie

Bij ongewijzigde voortzetting van het beleid loopt de Regio geen risico. Door de vele aflossingen op de hypotheken de afgelopen jaren, wordt het te financieren bedrag steeds lager (eind 2024 maximaal € 460.000).

3 Paragraaf bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. Hierbij staat het belang van een rechtmatig, doelmatig en doeltreffend beleid en beheer voor op. De organisatie is voortdurend in verandering door de dynamiek in het openbaar bestuur en de ontwikkelingen in de samenleving. Dat vraagt een organisatie die daarmee om kan gaan en kwaliteit blijft leveren. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering. Het algemeen bestuur heeft een hierbij een kaderstellende en controlerende taak.

3.1 Bedrijfsvoering

Planning & control en administratie

De financiële werkzaamheden bestaan uit het opstellen en bewaken van begroting, jaarrekening, (bestuurs-)rapportages, interne controle, verordeningen, externe contacten, inbreng van financiële expertise bij projecten, verantwoordingen opstellen voor subsidies en het voeren van de financiële administratie.

Personeelszaken en automatisering

Voor de salarisadministratie en personeelsbeleid is een contract afgesloten met gemeente Doetinchem. Voor de automatisering is eveneens een contract afgesloten met gemeente Doetinchem voor het gebruik van netwerkfaciliteiten, ondersteuning en voor de basis hardware (computer inclusief toebehoren). De kosten voor speciale software (financieel pakket, etc.) komen voor rekening van Regio Achterhoek.

Secretariaat

Het secretariaat verzorgt de correspondentie en agendabeheer voor het bestuur, de secretaris en de programmaonderdelen.

Archief

De archiefwerkzaamheden bestaan uit het duurzaam bewaren, ontsluiten en beschikbaar stellen van archiefstukken. Er wordt gewerkt met een digitaal archief in OneGov. De aangewezen medewerkers zijn daarbij verantwoordelijke voor een juiste en volledige archivering. Technische ondersteuning wordt vanuit de gemeente Doetinchem gegeven. Het opstellen van diverse beleidsstukken (o.a. Calamiteitenplan, Kwaliteitssysteem Informatiebeheer en Informatiebeveiligingsbeleid) waren een belangrijk aandachtspunt voor 2024.

3.2 Doelmatig en doeltreffend beleid

In de verordening “onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid Regio Achterhoek 2023” is opgenomen dat het dagelijks bestuur aan de hand van door hen onderzochte risico's in de bedrijfsvoering bij de begroting jaarlijks aangeeft of er onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur zal worden gedaan. Het dagelijks bestuur bepaalt welke organisatieonderdelen, taken of projecten dit zullen zijn. In 2024 waren er geen risico's in beeld die aanleiding gaven voor een onderzoek.

3.3 Rechtmatigheid

Het dagelijks bestuur was al staatsrechtelijk en bestuurlijk verantwoordelijk voor de rechtmatigheid, maar tot aan 2023 bracht de accountant die hierover verslag uit aan het algemeen bestuur. Vanaf 2023 stelt het dagelijks bestuur zelf een rechtmatigheidsverantwoording op, die opgenomen wordt in de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op drie criteria: Begrotingscriterium, Voorwaarden-criterium en het Misbruik en oneigenlijk gebruik.

Om als bestuur verantwoording te kunnen afleggen is een intern controleplan opgesteld en vastgesteld (AB 10 maart 2021). Het interne controleplan maakt inzichtelijk welke processen onderdeel uitmaken van de interne controle en wat de diepgang van de interne controlewerkzaamheden is.

Rechtmatigheidsfouten moeten in de verantwoording worden opgenomen als zij boven het door het algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens uitkomen (3% van de totale lasten inclusief de dotaties aan de reserves).

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium heeft betrekking op het handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting, bij Regio Achterhoek op programmaniveau. Met betrekking tot de jaarrekening 2024 zijn de volgende over- en onderschrijdingen in de uitgaven op programmaniveau te constateren:

LASTEN	Begroting	Werkelijk	Vershil
Smart Governance	4.725.000	4.567.000	-158.000
Bedrijfsvoering en rente	1.058.000	1.036.000	-22.000
Totaal	5.783.000	5.603.000	-180.000

Er is in het boekjaar geen sprake van overschrijdingen van de lasten op programmaniveau.

BATEN	Begroting	Werkelijk	Vershil
Smart Governance	4.601.000	4.472.000	-129.000
Bedrijfsvoering en rente	1.053.000	1.058.000	5.000
Totaal	5.654.000	5.530.000	-124.000

Er is in het boekjaar sprake van een onderschijding van de baten op het programma Smart Governance van € 129.000. Bij de burap in november waren de verwachte baten al naar beneden bijgesteld. De lagere baten worden met name veroorzaakt bij de meerjarige projecten (€ 72.000 lager). Omdat in het boekjaar minder kosten zijn gemaakt voor de projecten worden de (subsidie-) inkomsten doorgeschoven naar het volgende boekjaar. Het bestuur is hierover geïnformeerd bij de burap. Ook is er in de begroting een opbrengst van de gemeenten geraamd vanwege de begrote toevoeging die gemeenten doen aan het investeringsfonds (in 2024 begroot € 133.000). Dit wordt conform vastgesteld beleid (artikel 7 financiële verordening) pas toegevoegd bij de resultaatbestemming bij de jaarstukken.

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Voorwaarden criterium

Het voorwaarden criterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheersmaatregelen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zowel intern als extern. Met onze interne controles sluiten we aan bij de goedkeurings- en rapporteringstolerantie die de accountant hanteert. In nauwe samenspraak met de accountant hebben we de omvang van de steekproeven en de uit te voeren controles bepaald.

Controles zijn uitgevoerd op de volgende significante processen: Inkoop en betalen, aanbestedingen, personeel en salarisadministratie, subsidieverstrekking en inkomende gelden. Uit de controles zijn geen

onvolkomenheden gekomen. Er is geen sprake van een onrechtmatige financiële beheershandeling als gevolg van het niet voldoen aan het voorwaardencriterium.

M&O-criterium

Naast misbruik en oneigenlijk gebruik kan er sprake zijn van fraude. Op advies van de handreiking Invoering Rechtmatigheidsverantwoording van VNG en IPO hebben we, aanvullend op bovenstaande werkzaamheden, begin 2024 de notitie Fraude Risico geactualiseerd. Daarnaast hebben we in overleg met onze accountant bekeken welke data-analyses zinvol kunnen zijn omdat ze een effect hebben op de kwaliteit van de bedrijfsvoering en ten goede komen aan rechtmatig handelen. Deze analyses hebben we in 2024 uitgevoerd. Hieruit zijn geen onvolkomenheden gekomen.

3.4 Nadere toelichting kosten bedrijfsvoering en formatie

Volgens de richtlijnen in de financiële verordening worden onderstaande kosten in de paragraaf opgenomen.

	Begroting (na wijziging)	Werkelijk
Inhuur derden	153.000	182.000
Huisvestingskosten	49.000	52.000
Automatiseringskosten	63.000	61.000
Budgetten voor bestuur (incl. bijeenkomsten colleges en raden)	19.000	15.000
Accountantskosten	13.000	12.000

Nadere toelichting personeelskosten in fte's en in geld:

Beleidsproduct	Werkelijke formatie eind 2023	Geraamde Formatie 2024	Werkelijke formatie eind 2024	Loonsom begroting na wijziging	Loonsom werkelijk
Smart Governance	13,33	16,00	12,42	1.491.000	1.490.000
Ondersteuning	4,28	3,75	3,51	370.000	356.000
Totaal loonsom excl. projecten	17,61	19,75	15,93	1.861.000	1.846.000
Loonsom projectmedewerkers	4,70	-	4,83	439.000	439.000

De geraamde loonsom in de primaire begroting 2024 bedroeg € 1.998.000 en na wijzigingen € 1.861.000 (exclusief projecten). In verband met invulling van vacature-ruimte met tijdelijke inhuur is er € 125.000 budget verschoven van loonkosten naar inhuur derden.

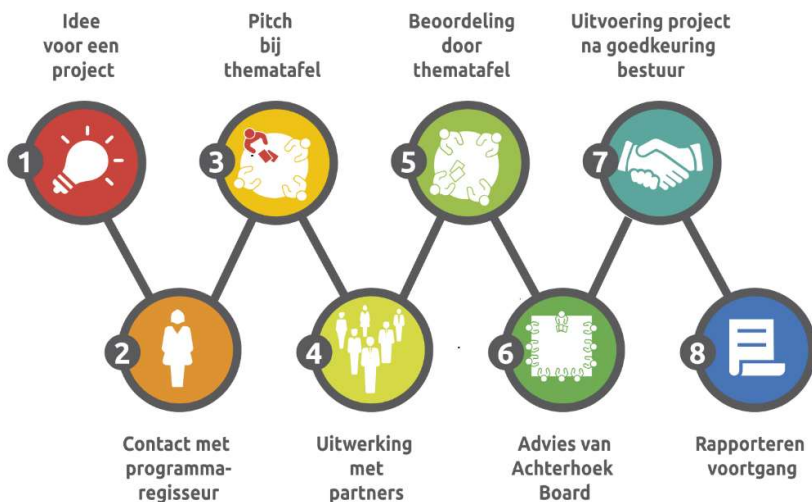
In totaal is er sprake van een positief saldo van € 15.000. Dit is als volgt te verklaren:

Kosten in €	Totaal
Vacatures	-15.000
Korting ziekte	-12.000
Transitievergoeding	12.000
Totaal voordeel	-15.000

4 Paragraaf subsidies

4.1 Subsidiemogelijkheden voor projecten

Voor projecten die in de Achterhoek worden uitgevoerd bestaan er verschillende subsidiestromen bij verschillende organisaties. In deze paragraaf wordt ter informatie aangegeven welke mogelijkheden er zoal zijn gebruikt voor subsidies in 2024.

Verloop projectvoorstel

Op het moment dat een projectidee ontstaat wordt dat via een Thematafel begeleid tot een volwaardig projectvoorstel met ook een financieringsvoorstel. Hierin is opgenomen welke bijdragen de partners (3 O's) voor hun rekening nemen en voor welk deel een subsidiebijdrage wordt gevraagd. De Thematafel leidt bij positief advies het projectvoorstel door naar de Achterhoek Board. Hierin wordt ook aangegeven op welke subsidiemogelijkheden een beroep wordt gedaan. Is de Achterhoek Board positief, dat wordt het voorstel voorgelegd aan het algemeen/dagelijks bestuur. Indien er middelen gevraagd worden uit het investeringsfonds dan is het aan het algemeen bestuur om hier een besluit over te nemen.

Voor de cofinanciering van de overheid zijn er verschillende fondsen/subsidies. Projecten worden uitgevoerd in wisselende samenstelling met wisselende projecttrekkers. De uitvoerende partner zorgt zelf voor aanvullende financiering. Verantwoording vindt door de uitvoerende partner plaats op basis van de afgegeven subsidiebeschikking. Projecten worden gemonitord op hun bijdrage aan de gewenste doelen en op de bijdragen door de 3 O's. Niet alle uitgaven lopen via de begroting/jaarrekening van Regio Achterhoek.

4.2 Gebiedsopgave Provincie Gelderland

De provincie heeft middelen beschikbaar gesteld voor vijf gebiedsopgaven, waaronder de Achterhoek. Deze middelen zijn of worden toegekend aan projecten. Via een bulkbeschikking (laatste wijziging mei 2022) heeft de provincie 8,1 miljoen euro aan de Achterhoek beschikt. Daarnaast is er nog een bulkbeschikking (2021) waarmee de Provincie 7,2 miljoen euro aan de Achterhoek beschikt. Deze middelen moeten uiterlijk 31 december 2026 zijn ingezet. De middelen vanuit de Gebiedsopgave worden ingezet als cofinanciering voor projecten.

In 2024 is vanuit de provincie € 3.763.813 vanuit de gebiedsopgave toegekend aan projecten en daarnaast nog € 70.000 sectoraal geld. De projecten staan in de hoofdstukken Smart Economy en Smart Living bij de thematafels.

4.3 Investeringsfonds

Het investeringsfonds is hoofdzakelijk gevoed met beschikbare incidentele middelen. Ook droeg de provincie vanuit de gebiedsopgave middelen bij aan het investeringsfonds van 8RHK ambassadeurs. Deze afspraken liepen tot en met 2023. Tot slot wordt het fonds – zoals afgesproken in de Achterhoek Werkt Door 2.0 en vastgelegd in de verordening financieel beleid, beheer en organisatie Regio Achterhoek 2023– zo mogelijk gevoed uit een voordelig jaarsaldo van Regio Achterhoek. Dit is maximaal 0,50 per inwoner per jaar (circa € 130.000).

Van het investeringsfonds wordt jaarlijks € 250.000 ingezet als werkbudget voor de Board en de thematafels. Daarnaast is € 100.000 beschikbaar als jaarlijks budget om kleinschalige initiatieven te ondersteunen. De overige middelen worden ingezet als (co-) financiering) voor projecten.

Ontwikkeling investeringsfonds:	2024
Stand 1 januari (na resultaatbestemming)	6.393.000
bij: vrijval projecten	75.000
af: inzet eigen projecten	-534.000
af: inzet projecten derden	-280.000
af: kosten werkbudgetten Board, thematafels en initiatieven	-200.000
Stand 31 december	5.454.000

Vorbereiding op investeringen voor de langere termijn

We gaan steeds op zoek naar nieuwe financiële middelen om de doelen uit onze Visie te realiseren. Het investeringsfonds is daarbij van grote waarde om voldoende cofinanciering te kunnen leveren.

4.4 Regio Deal

De Regio Deal middelen zijn een Rijksbijdrage. Voor Regiodeal I is vanuit het Rijk 20 miljoen beschikbaar gesteld. In 2024 waren er geen middelen meer beschikbaar vanuit de Regio Deal I voor nieuwe projecten. Er waren in 2024 nog wel projecten (deels) in uitvoering. De projecten hebben de tijd tot eind 2025. Begin 2024 is een nieuwe Regio Deal aanvraag toegekend voor 25 miljoen. Projecten kunnen van start gaan vanaf 1 oktober 2024. De projecten voor Regio Deal II moeten voor 1 januari 2029 uitgevoerd zijn.

4.5 Interreg

Met INTERREG worden samenwerkingsprojecten langs de Europese grenzen financieel ondersteund. Voor de Nederlands-Duitse grensregio staat in de periode 2021-2027 een bedrag van ca. 465 miljoen euro ter beschikking. De doelstellingen die met deze middelen moeten worden bereikt staan beschreven in het samenwerkingsprogramma “INTERREG Deutschland-Nederland”.

Aanvragen kunnen bij Interreg worden ingediend door publieke of private rechtspersonen (organisaties of bedrijven). Uitsluitend projecten waarbij Nederlandse en Duitse partners met elkaar samenwerken worden gesubsidieerd. De financiering van projecten bestaat altijd uit een eigen bijdrage van de partners, EU-subsidiemiddelen en vaak ook uit nationale en regionale subsidiemiddelen (bijvoorbeeld van ministeries of provincies). De aanvragen worden beoordeeld door Interreg en bij een positief besluit wordt een beschikking afgegeven door Interreg.

De zeven gemeentelijke Duitslandcoördinatoren hebben hierin een belangrijke rol. Zij acteren tussen de Euregio en de Thematafels om zo te komen tot nieuwe projecten die we in willen dienen. Er loopt op dit moment is één project (EDL zie thematafel onderwijs en arbeidsmarkt). Daarnaast is het project Verkeerskundig onderzoek grensoverschrijdende Snelle fietsverbinding Zevenaar-Doetinchem-Emmerich in 2024 afgerond.

4.6 LEADER (pop-gelden)

LEADER Achterhoek is bestemd voor de gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, buitengebied Doetinchem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk. De Achterhoek heeft voor de jaren 2015-2022 de LEADER-status gekregen. Regio Achterhoek is eindverantwoordelijk voor de besteding van de LEADER-gelden. Hiervoor is een LEADER-coördinator aangesteld. Voor de periode 2016-2024 was er een budget beschikbaar van € 6,2 mln. voor projecten.

Om voor subsidie in aanmerking te komen is een eigen bijdrage van 50% nodig. De aanvragen worden beoordeeld door de LAG en de provincie. Bij een positief besluit wordt een beschikking afgegeven door de provincie. Regio Achterhoek is penvoerder voor de overheadkosten.

Financiering projecten LEADER

Het jaar 2024 was het laatste jaar van de oude Leader periode, in totaal zijn er in deze periode 63 projecten uitgevoerd. Hieronder staat de totaalfinanciering van alle LEADER projecten die toegekend zijn.

	LEADER (POP)	Gemeenten	Provincie	Cofinanciering	Totaal
Totaal financiering	3.341.000	3.047.000	300.000	10.366.000	17.054.000

Nieuwe Periode Leader 2023-2027

In 2024 is geld voor een nieuwe Leader periode van 2023-2027 toegekend aan de Achterhoek. De Achterhoek krijgt hiermee € 1.028.190 EU middelen en € 153.461 provinciale middelen ter beschikking. Vorige periode was de Achterhoek het enige Leader-gebied in Gelderland, de huidige periode zijn er 6 gebieden. Voor de nieuwe periode zijn in 2024 nog geen projecten gestart.

4.7 Volkshuisvestingsfonds

Het volkshuisvestingsfonds is een Rijksbijdrage van € 5,1 mln. Het betreft een specifieke uitkering. De looptijd is 8 juli 2021 tot en met 31 december 2031. Deze uitkering is toegekend voor de herstructurering van woningen en leefomgeving in de gemeenten Berkelland, Bronckhorst en Doetinchem. Met deze middelen wordt de financiële slagkracht van gemeenten versterkt waardoor ze met een gezamenlijke aanpak de negatieve spiraal in kwetsbare gebieden kunnen doorbreken. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het verbeteren van de woonkwaliteit en leefbaarheid in een duurzame en veilige woonomgeving middels fysieke ingrepen. Het gehele bedrag is doorbeschikt aan de drie genoemde gemeenten.

Deel III

Jaarrekening

BALANS PER 31 DECEMBER 2024

(bedragen x € 1.000,--)	Ultimo 2024		Ultimo 2023	
ACTIVA				
Vaste activa				
<i>Materiële vaste activa</i>		-		-
- Investerings met een economisch nut	-		-	
<i>Financiële vaste activa</i>		684		939
- Leningen aan:				
- Personeelshypotheek	460		465	
- Projecten Leader Achterhoek	224		474	
Totaal vaste activa		684		939
Vlottende activa				
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		26.931		17.691
- Rekening-courantverhouding met Rijk	26.507		17.363	
- kortlopende deel personeelshypotheek	5		5	
- Overige vorderingen	419		323	
<i>Liquide middelen</i>		253		89
- Bank- en giro-saldi	253		89	
<i>Overlopende activa</i>		1.146		668
Totaal vlottende activa		28.330		18.448
Totaal-generaal		29.014		19.387

BALANS PER 31 DECEMBER 2024

(bedragen x € 1.000,--)	Ultimo 2024		Ultimo 2023	
PASSIVA				
Vaste passiva				
<i>Eigen vermogen</i>		6.736		6.808
- Algemene reserve	392		392	
- Bestemming reserves (overige bestemmingsreserves)	6.316		6.319	
- Gerealiseerd resultaat nog te bestemmen	28		97	
<i>Voorzieningen</i>		-		5
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	-		5	
Totaal vaste passiva		6.736		6.813
Vlottende passiva				
<i>Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar</i>		154		139
- Kasgeldleningen				
- Bank- en giroaldi				
- Overige schulden	154		139	
<i>Overlopende passiva</i>		22.124		12.435
Totaal vlottende passiva		22.278		12.574
Totaal-generaal		29.014		19.387

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Grondslagen activa en passiva

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs. De activa met relatief geringe betekenis (aanschafwaarde < € 2.000) worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Afschrijving van de activa (op lineaire en annuïteiten basis) vindt plaats vanaf het moment dat het object voor gebruik beschikbaar is en met inachtneming van de verwachte gebruiks- en nuttigheidsduur. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Bij de doorberekeningen van de kapitaallasten over de vermeerderingen gedurende het boekjaar is uitgegaan van het hele jaar.

De waardering van de overige activa en passiva geschiedt in het algemeen tegen nominale waarden. Wanneer hiervan wordt afgeweken, is dit in de toelichting bij de desbetreffende post vermeld.

Grondslagen resultaat

De baten en lasten zijn verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet.
- De financiële rechtmatigheid het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 3-7-2024 door het algemeen bestuur is vastgesteld.
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium geldt dat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid. Eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 195.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen.
 - Een rapporteringstolerantie van € 5.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2024

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa	€	0
Boekwaarde per 1 januari 2024	€	0
Bij: Investerings 2024		0
Af : Afschrijvingen over 2024		0
Af: Desinvesteringen 2024		0
Boekwaarde per 31 december 2024	€	<u>0</u>

Verzekerde waarden

Onder de materiële vaste activa zijn de investeringen verantwoord voor huisvesting en inventaris.

Verzekerde waarde per balansdatum: 31.400

Financiële vaste activa	€	684.000
--------------------------------	---	----------------

Verstrekte hypotheekleningen ambtenaren

Boekwaarde per 1 januari 2024	€	470.000
Af : Aflossingen 2024		-5.000
	€	<u>465.000</u>
Af : kortlopend deel personeelshypotheekleningen (aflossingsdeel 2025)		-5.000
Boekwaarde per 31 december 2024	€	<u>460.000</u>

Met ingang van 1 januari 2009 is de gewijzigde wet Fido in werking getreden en kwam er op die datum van rechtswege een einde aan de Hypotheekregeling van de Regio Achterhoek. Lopende hypotheekleningen blijven gelden. In 2024 is er geen extra aflossing geweest.

Verstrekte lening inzake projecten Leader

Stand per 1 januari 2024	€	474.000
Bij : verstrekte leningen 2024	€	17.000
Af: afgeloste leningen 2024	€	-267.000
Stand per 31 december 2024	€	<u>224.000</u>

VLOTTENDE ACTIVA

Uiteenzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€	26.931.000
---	---	-------------------

Rekening-courantverhouding met het Rijk	<i>Stand per</i>	<i>Mutaties</i>	<i>Stand per</i>
	<i>01-01-2024</i>	<i>2024</i>	<i>31-12-2024</i>
BZK Schatkistbankieren	17.363.000	9.144.000	€ 26.507.000

Kortlopend deel personeelshypotheekleningen (aflossingsdeel 2025)	€	5.000
Overige vorderingen	€	419.000

Specificatie van deze vorderingen naar ouderdom is als volgt: 2024 419.000

Van de debiteuren is eind februari 2025 een bedrag van € 38.420 nog te ontvangen.

Liquide middelen	€	253.000
-------------------------	---	----------------

<u>Bank- en giroaldi</u>	<i>Stand per 01-01-2024</i>	<i>Mutaties 2024</i>	<i>Stand per 31-12-2024</i>
Bank Nederlandse Gemeenten	87.000	164.000 €	251.000
ABN-AMRO	2.000	0 €	2.000
	89.000	164.000 €	253.000

Overlopende activa	€	1.146.000
---------------------------	---	------------------

Nog te ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen	€	982.000
Overige vooruitbetaalde kosten	€	11.000
Overige nog te ontvangen inkomsten	€	153.000
	€	1.146.000

Specificatie nog te ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen

	<i>1-1-2024</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Ontvangen</i>	<i>31-12-2024</i>
te ontvangen Provincie	286.000	617.000	240.000	663.000
te ontvangen Rijk/RVO	171.000	293.000	145.000	319.000
	457.000	910.000	385.000	982.000

PASSIVA

VASTE PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Reserves / Bestemmingsreserves	€	6.736.000
---------------------------------------	---	------------------

Algemene reserve

Saldo per 1 januari 2024	€	392.000
Bij: Toevoeging rente 2024		0
Bij: Overige toevoegingen 2024		0
Af: Onttrekkingen 2024		0
Saldo per 31 december 2024	€	392.000

Tot de algemene reserve worden gerekend alle reserves, waar geen bestemming is gegeven (vrij besteedbaar).

De algemene reserve dient vooral voor het opvangen van tegenvallers in het jaarresultaat.

Op 31 december 2024 bedraagt het saldo € 392.000.

Bestemmingsreserve

Saldo per 1 januari 2024	6.320.000
Bij: bestemming resultaat 2023	97.000
Bij: Overige toevoegingen 2024	913.000
Af: Onttrekkingen 2024	-1.014.000
Saldo per 31 december 2024	€ 6.316.000

	specificatie: investerings- fonds	toekomst bestendige organisatie	onderhoud huisvesting	
Saldo per 1 januari 2024	6.296.000	0	24.000	6.320.000
Bij: bestemming resultaat 2023	97.000	0	0	97.000
Bij: Overige toevoegingen 2024	75.000	838.000	0	913.000
Af: Onttrekkingen 2024	-1.014.000	0	0	-1.014.000
Saldo per 31 december 2024	5.454.000	838.000	24.000	6.316.000

Het investeringsfonds is een bestemmingsreserve die voor een groot deel is gevuld met destijds beschikbare incidentele middelen. Daarnaast wordt een toevoeging gedaan van max €0,50 per inwoner door gemeenten.

Voor de gemeenten is dit het voordelig jaarresultaat met een maximum van € 0,50 per inwoner (in 2024 max € 132.749). Een klein deel wordt ingezet voor werkbudgetten voor Board en thematafels (in 2024 € 201.000). De overige inzet is bedoeld voor projecten (in 2024 € 534.000). In 2024 was er sprake van vrijval van cofinanciering van projecten voor een bedrag van € 75.000.

De reserve onderhoud huisvesting is voor onvoorziene incidentele huisvestingskosten de komende jaren in het pand Raadhuisstraat.

De reserve toekomstbestendige organisatie is gevormd voor het opvangen van negatieve financiële effecten als gevolg van diverse ontwikkelingen.

Resultaat bestemming huidig jaar

Exploitatieresultaat 2024 € 28.000

Resultaat bestemming voorgaand jaar

Het exploitatieresultaat 2023 ad. € 97.000 is toegevoegd aan het investeringsfonds.

VOORZIENINGEN € **0**

Voorzieningen geven een schatting van de voorzienbare lasten in verband risico's en verplichtingen, maar waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden min of meer onzeker zijn.

De voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's.

	Risico wacht- gelden	
Saldo per 1 januari 2024	5.000 €	5.000
Bij: Toevoeging rente 2024	0	0
Bij: Overige toevoegingen 2024	0	0
Af: Onttrekkingen 2024	-5.000	-5.000
Saldo per 31 december 2024	0 €	0

De voorziening risico wachtgelden is in 2024 ten einde gekomen. Er zijn geen wachtgelden meer.

VLOTTENDE PASSIVA

Overige schulden € **154.000**
kortlopende schulden Crediteuren 154.000

Van de crediteuren is eind februari 2025 een bedrag van € 10.565 nog te betalen.

OVERLOPENDE PASSIVA

€ **22.124.000**

Door derden bekleemde middelen

€ 21.506.000

Nog te betalen bedragen

€ 618.000

€ 22.124.000

Specificatie door derden bekleemde middelen

	<i>Stand</i>			<i>Stand</i>
	<i>01-01-2024</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Vrijval</i>	<i>31-12-2024</i>
Subsidie uitvoeringsagenda fase 2	123.000	20.000	112.000	31.000
Subsidie uitvoeringsagenda fase 3	2.728.000	1.422.000	2.225.000	1.925.000
Decentralisatie uitkering Regiodeal	6.287.000	12.579.000	2.108.000	16.758.000
Volkshuisvestingsfonds	727.000	267.000	167.000	827.000
Cofinanciering div. kleine projecten	528.000	1.203.000	443.000	1.288.000
Cofinanciering Leader Achterhoek	1.129.000	0	452.000	677.000
	<u>11.522.000</u>	<u>15.491.000</u>	<u>5.507.000</u>	<u>21.506.000</u>

specificatie nog te betalen kosten:

Uitgaven inhuur derden	36.000
Uitgaven thematafels	77.000
Accountantskosten jaarstukken	7.000
Accountantskosten controle Bulk 2	5.000
Uitgaven thuiswerken	10.000
Project gebiedsgerichte corridor aanpak	10.000
Project GWW aanpak	11.000
Project Woondeal proces afrekening subsidie met Provincie	118.000
Project Invulling Zoov ADC	7.000
Project Praat vandaag over morgen	168.000
Gemeente Doetinchem P&O afrekening	17.000
Belastingdienst loonheffing dec 2024	121.000
Belastingdienst btw kw 4/2024	12.000
Premie reparatie uitkering 3e ww jaar	5.000
Transitievergoeding	12.000
Overig	2.000
	<u>618.000</u>

Niet uit balans blijvende verplichtingen

Automatisering

De Regio Achterhoek heeft geen eigen netwerk/systeembeheerders in dienst. Om de continuïteit en ondersteuning op het terrein van de automatisering te waarborgen is er voor het ICT-beheer een overeenkomst gesloten met de gemeente Doetinchem. De overeenkomst is aangegaan voor een jaar en wordt telkens stilzwijgend met een jaar verlengd met een opzegtermijn van drie maanden.

Personeelsinformatiesysteem

Met het oog op kostenreductie en continuïteit is voor de salarisadministratie en personeelszaken samenwerking gezocht met de gemeente Doetinchem. De overeenkomst is aangegaan voor een jaar en wordt telkens stilzwijgend met een jaar verlengd met een opzegtermijn van zes maanden.

Huurovereenkomsten

Er is een huurovereenkomst afgesloten met derden voor de huur van kantoorruimte aan de Raadhuisstraat 25 in Doetinchem. De huurovereenkomst is aangegaan per 1 april 2019 tot en met maart 2022 en wordt telkens voortgezet voor een periode van één jaar met een opzegtermijn van drie maanden. De huur per jaar bedraagt € 22.000.

Onderhoudscontracten huisvesting

Er is een meerjarige overeenkomsten afgesloten voor de huur van een kopieerapparaat. De huurovereenkomst is aangegaan voor de periode van 1 jaar. De kosten per jaar bedragen € 1.500.

Contracten Personeelszaken

Ten behoeve van	Contracttermijn	Einddatum	Kosten per jaar
Terwerkstelling arbeidskrachten		Opzegtermijn 1 jaar	Afhankelijk van aantal detacheringen
Bedrijfszorgpakket	1 jaar	Opzegtermijn 2 maanden	Afhankelijk van aantal medewerkers
Bedrijfsarts	1 jaar	Opzegtermijn 3 maanden	Afhankelijk van inzet uren
Dienstverlening uitvoering bovenwettelijke uitkeringen	Onbepaalde tijd	Opzegtermijn 3 maanden	Afhankelijk van aantal uitkeringsgerechtigden

Gebeurtenissen na balansdatum

Moram

De zaak Moram betreft een brand bij Moram in 's-Heerenberg in maart 2001. In 2004 heeft het dagelijks bestuur besloten dat dit aspect buiten de opschaling van de brandweertaak blijft en voor rekening van de Regio Achterhoek is. In 2006 is een hoofdprocedure John Deere-Moram gestart met een vrijwaringsprocedure richting de Regio. Deze procedure is in 2016 afgerond en hiermee krijgt de vrijwaringsprocedure tussen Regio en Moram geen vervolg. In 2008 is een tweede claim in de hoofdprocedure Bosman-Moram neergelegd bij de Regio Achterhoek. De vrijwaringsprocedure van Moram richting Regio krijgt geen vervolg (schikking in hoofdprocedure). Er loopt formeel echter nog wel steeds een procedure bij het Gerechtshof in deze zaak, waardoor de zaak op enig moment weer zou kunnen gaan leven. De verwachting dat dit gebeurt, is klein. In januari 2021 heeft de Regio een stuitingsbrief ontvangen van de verzekeraar van John Deere. Hiermee wordt de verjaring van de (eventuele) vorderingen van John Deere en haar verzekeraars op de Regio wederom gestuit.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Programma	(a) Werkelijke Lasten	(b) Werkelijke Baten	(c) Werkelijke Saldo (a-b)	(d) Begrote Lasten	(e) Begrote Baten	(f) Begrote Saldo (d-e)	(g) Verschil Lasten (a-d)	(h) Verschil Baten (b-e)	(i) Verschil Saldo (g-h)
Smart Governance	4.567.000	2.051.000	2.516.000	4.725.000	2.180.000	2.545.000	-158.000	-129.000	-29.000
Bedrijfsvoering en rente									
- resultaat bedrijfsvoering	413.000	419.000	-6.000	424.000	419.000	5.000	-11.000	0	-11.000
- renteresultaat	623.000	639.000	-16.000	634.000	634.000	0	-11.000	5.000	-16.000
Subtotaal programma's	5.603.000	3.109.000	2.494.000	5.783.000	3.233.000	2.550.000	-180.000	-124.000	-56.000
Bijdrage deelnemende gemeenten			2.421.000			2.421.000			0
Resultaat voor bestemming (- = tekort)			-73.000			-129.000			56.000
Toevoegingen / ontrekkingen reserves : (+ = onttrekking / - = toevoeging)									
Smart Governance			101.000			124.000			-23.000
Overige uitgaven en inkomsten									
- resultaat kostenplaatsen			0			5.000			-5.000
- renteresultaat			0			0			0
Subtotaal mutatie reserves			101.000			129.000			-28.000
Resultaat na bestemming			28.000			0			28.000
Waarvan:									
- Incidentele baten en lasten			15.000						
- Structureel saldo			13.000						

Toelichting overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Smart Governance

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten op dit programma is € 6.000. Het voordeel is vooral ontstaan door overschotten op de personele kosten verminderd met extra inzet voor inhuur derden.

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 101.000 onttrekking) is als volgt:

Mutatie reserves:	raming gewijzigd	werkelijk
Onttrekking investeringsfonds (werkbudgetten+ eigen projecten)	-540.000	-480.000
Onttrekking investeringsfonds (projecten)	-553.000	-534.000
Toevoeging investeringsfonds	133.000	75.000
Toevoeging reserve toekomstbestendige organisatie	836.000	838.000
Per saldo onttrekking reserves programma 1	-124.000	-101.000

Bedrijfsvoering en rente

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten op dit programma is € 22.000. Het voordeel is vooral ontstaan door een voordeel op de personeelskosten (€ 7.000) en rentebaten over het banksaldo bij het Rijk (€ 15.000).

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma is als volgt:

Mutatie reserves:	raming gewijzigd	werkelijk
Onttrekking reserve onderhoud huisvesting	-5.000	-
Per saldo toevoeging reserves programma 4	-5.000	-

Onvoorzien en overhead

De kosten voor onvoorzien zijn € 98.000 (begroot € 98.000). De overhead 2024 bedraagt € 349.000. Zie specificatie van de overhead per programma in het taakveldenoverzicht in deel IV onderdeel 2.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2024 Leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking		S. Veneman	
Functiegegevens		secretaris/directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2024		01/01 t/m 20/08	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,0	
Dienstbetrekking?		ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		74.321	
Beloningen betaalbaar op termijn		16.678	
<i>Subtotaal</i>		90.999	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		148.331	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.	
Bezoldiging		90.999	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.	
Gegevens 2023		S. Veneman	
Functiegegevens		secretaris/directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2023		01/01 t/m 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,0	
Dienstbetrekking?		ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		107.768	
Beloningen betaalbaar op termijn		25.044	
<i>Subtotaal</i>		132.812	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		223.000	
Bezoldiging		132.812	

Gegevens 2024 Leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking	L.Dennenberg
Functiegegevens	Interim secretaris/directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/08 t/m 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	525
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	221
Maxima op basis van de normbedragen per maand	154.000
Individuele toepasselijk maximum gehele periode	116.025
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Bezoldiging in de betreffende periode	73.500
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	73.500
(-/-) Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	0
Bezoldiging, exclusief btw	73.500

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

Gegevens 2024	
Naam topfunctionaris	Functie
M. Boumans	Voorzitter algemeen bestuur/voorzitter dagelijks bestuur
J. Bengevoord	Lid algemeen bestuur/lid dagelijks bestuur, vice voorzitter
O. van Dijk	Lid algemeen bestuur/lid dagelijks bestuur tot 1 maart
H. de Vries	Lid algemeen bestuur vanaf 1 januari/lid dagelijks bestuur vanaf maart
M. Maasdam	Lid algemeen bestuur vanaf maart
A. Bronsvoot	Lid algemeen bestuur
A. Stapelkamp	Lid algemeen bestuur
M. van der Tas	Lid algemeen bestuur
J. van Oostrum	Lid algemeen bestuur

SiSa verantwoordingsinformatie 2024

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa - d.d. 7-01-2025						
Verstreker	Uitkeringscode	Soort uitkering	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator
EZ	F51	Specifieke uitkering grondslag Ontvanger	Enmalige specifieke uitkering in verband met de uitvoering van ontwikkelplannen (pilots) ten behoeve van Actieagenda MKB-dienstverlening Gemeenten	Totale besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: F51/01 € 9.312	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: F51/02 € 9.312	
				Naam actielijn/ programmaalijn/ pijler	Besteding per actielijn/ programmaalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	
VRO	J4	Regiodeals 5e tranche		Aard controle n.v.t. Indicator: J4/01	Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmaalijn/ pijler.
				Aard controle R Indicator: J4/02	Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van regionale financiering per actielijn/ programmaalijn/ pijler.
				1 Leefbare gemeenschappen	€ 0	
				2 Toekomstbestendige arbeidsmarkt	€ 0	
				3 Duurzame economie	€ 0	
				4 Monitoring en verankeren sociale innovatie	€ 0	
				5 Uitvoeringskosten (VAT)	€ 46.195	
				6	€ 0	
				Kopie Naam actielijn/ programmaalijn/ pijler	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmaalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van regionale financiering per actielijn/ programmaalijn/ pijler.
				Aard controle n.v.t. Indicator: J4/06	Inclusief uitvoering door derden	
				1 Leefbare gemeenschappen	€ 0	
				2 Toekomstbestendige arbeidsmarkt	€ 0	
				3 Duurzame economie	€ 0	
				4 Monitoring en verankeren sociale innovatie	€ 0	
				5 Uitvoeringskosten (VAT)	€ 46.195	
				6	€ 0	
				Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage	Eindeverantwoording (Ja/Nee)
				Aard controle n.v.t. Indicator: J4/10		
				Ja	€ 0	Nee

VRO	J47	Volkshuisvesting	Deelplannaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (in jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde gehersitruceerde woningen (inclusief lateisappen) (in jaar T)	Besteding (jaar T) - per deelplan	Cumulative besteding (in jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf 2022
		Gemeenten						
			Aard controle n.v.t. Indicator: J47/01	24	24	15	Zelfstandige uitvoering	Aard controle R Indicator: J47/06
			1 Deelplan 1: Berckelland	52	62	34		€ 172.704
			2 Deelplan 2: Bronckhorst	9	10	8		€ 311.813
			16 Kopie deelplannaam					€ 103.655
			Aard controle n.v.t. Indicator: J47/07					
			1 Deelplan 1: Berckelland	€ 39.858				
			2 Deelplan 2: Bronckhorst	€ 155.391				
			16 Deelplan Doetinchem	€ 102.285				
			Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindeverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J47/09					
			Ja	Nee				

VERZAMELSTAAT AFREKENING GEMEENTEN

Programma	(a) Lasten	(b) Baten	(c) Saldo (b-a)	(d) Mutatie reserve	(e) Overschot bijdrage (c+d) inwonerbijdrage	(f) Ontvangen voorschot inwonerbijdrage	(g) Bijdrage overschot	(h) Afrekening inwoner- bijdrage (f-g)
Smart Governance	4.567.000	4.472.000	-95.000	101.000	6.000	2.421.000	6.000	2.415.000
Bedrijfsvoering en rente								
- resultaat bedrijfsvoering	413.000	419.000	6.000	0	6.000	0	6.000	-6.000
- renteresultaat	623.000	639.000	16.000	0	16.000	0	16.000	-16.000
Totaal	5.603.000	5.530.000	-73.000	101.000	28.000	2.421.000	28.000	2.393.000
(- = tekort) onttrekking = overschot)								

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de programmaplanken van de programmaverantwoording.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door algemeen bestuur op 3 juli 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 195.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

De rapporteringstolerantie voor het toelichten van geconstateerde onrechtmatigheden in de paragraaf bedrijfsvoering is door het algemeen bestuur bepaald op € 5.000.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen nihil bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 195.000.

Er zijn geen afwijkingen geconstateerd.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke acties worden ondernomen om vermeldde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het algemeen bestuur van Regio Achterhoek

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Regio Achterhoek te Doetinchem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van Regio Achterhoek op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2024;
- de balans per 31 december 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Regio Achterhoek zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 56.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 5.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet, die uit hoofde van artikel 35 lid 7 Wet gemeenschappelijke regelingen van toepassing is, hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet, die uit hoofde van artikel 35 lid 7 Wet gemeenschappelijke regelingen van toepassing is. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;

- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder de eigen verordeningen en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van

deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Veenendaal

RA12 Registeraccountants B.V.

J. van der Borg RA

Deel IV

Uiteenzetting financiële positie

1 Algemene financiële beschouwing

In deze bijlage wordt een toelichting gegeven op de exploitatierekening 2024 van de Regio Achterhoek.

1.1 Algemene financiële beschouwing

Het boekjaar hebben wij afgesloten met een voordelig jaarsaldo van € 28.000 (€ 0,11 per inwoner).

De ontwikkeling van de inwonerbijdrage is als volgt te schetsen:

Omschrijving	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening	Saldo
Programma Smart Governance	7,43	7,43	7,40	-0,03
Programma Bedrijfsvoering en rente	0,00	0,00	-0,08	-0,08
Sub-totaal bijdrage gemeenten	7,43	7,43	7,32	-0,11
Bijdrage provincie in organisatie kosten	1,69	1,69	1,69	-
Totaal	9,12	9,12	9,01	-0,11

Gemeenten betalen € 7,43 per inwoner op begrotingsbasis. De provincie draagt in 2024 nog eenmalig € 1,69 per inwoner bij in de organisatiekosten. Voorgesteld wordt om het voordelige saldo toe te voegen aan het investeringsfonds, zoals opgenomen in de verordening financieel beleid, beheer en organisatie Regio Achterhoek 2023. Het voordeel is vooral ontstaan door overschotten op de personele kosten verminderd met extra inzet voor inhuur derden en rentebaten over het banksaldo bij het Rijk (schatkistbankieren).

1.2 Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves en voorzieningen

Voor de dekking van alle uitgaven van de Regio onttrekken wij ook middelen aan de reserves. Dit moeten wij volgens voorschriften Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) afzonderlijk zichtbaar maken in de rekening.

De ontwikkeling van de onttrekkingen (-) en toevoegingen (+) aan reserves is als volgt te schetsen:

Omschrijving	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening
Programma Smart Governance:			
Toevoegingen	133.000	969.000	913.000
Onttrekkingen	-525.000	-1.093.000	-1.014.000
Sub-totaal Smart Governance	-392.000	-124.000	-101.000
Programma Bedrijfsvoering en rente:			
Toevoegingen	-	-	-
Onttrekkingen	-5.000	-5.000	-
Sub-totaal Bedrijfsvoering en rente	-5.000	-5.000	-
Totaal	-397.000	-129.000	-101.000

Op rekening basis zijn de onttrekkingen bij Smart Governance lager door lagere kosten. De toevoeging is iets lager dan begroot. Bij de overige uitgaven en inkomsten is de onttrekking uit de reserve onderhoud huisvesting lager dan begroot.

De ontwikkeling van de onttrekkingen (-) en toevoegingen (+) aan voorzieningen is als volgt te schetsen:

Omschrijving	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening
Programma Bedrijfsvoering en rente	0	-5.000	-5.000
Totaal	0	-5.000	-5.000

In 2024 is het restantsaldo van de voorziening wachtgelden (€ 5.000) vrijgevallen.

1.3 Investerings

In 2024 zijn geen nieuwe investeringen gedaan.

1.4 Incidentele baten en lasten

Volgens de BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten inclusief de mutaties in de reserves.

	Saldo
Incidentele baten	2.028.000
Incidentele lasten	-2.114.000
Totaal	-86.000
Mutatie reserve (onttrekking)	101.000
Saldo incidenteel (voordelig)	15.000

2. OVERZICHT TAAKVELDEN 2024

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur			
0.1 Bestuur (inc. Regionale samenwerking)	4.836.853	4.434.754	-402.098
0.4 Ondersteuning organisatie (overhead)	349.450	0	-349.450
0.5 Treasury	3.784	638.346	634.562
0.8 Overige baten en lasten	0	37.490	37.490
Interne doorboeking kostenplaatsen	412.990	419.195	6.205
	5.603.076	5.529.785	-73.291
0.10 Mutatie reserves	913.386	1.014.384	100.999
Saldo van baten en lasten	6.516.462	6.544.170	27.708

3. VERZAMELSTAAT BIJDRAGE PER GEMEENTE 2024

Naam gemeente	Aantal inwoners per 1-1-2023	Programma Smart Governance	Programma Bedrijfsvoering	Rente resultaat	Werkelijke totaal ongewijzigd beleid	Totaal per inwoner werkelijk	Totaal begroot primair	Afrekening verslagjaar
Aalten	27.250	201.732	-637	-1.597	199.498	7,32	202.342	-2.497
Berkelland	44.048	326.088	-1.029	-2.582	322.477	7,32	327.074	-4.036
Bronckhorst	36.280	268.582	-848	-2.127	265.607	7,32	269.393	-3.324
Doetinchem	59.215	438.370	-1.384	-3.471	433.515	7,32	439.695	-5.426
Montferland (*)								-3.379
Oost Gelre	29.848	220.965	-698	-1.750	218.518	7,32	221.633	-2.735
Oude IJsselstreek	39.608	293.219	-926	-2.322	289.972	7,32	294.105	-3.629
Winterswijk	29.249	216.531	-684	-1.714	214.133	7,32	217.185	-2.680
Provincie Gelderland in organisatiekosten		450.000			450.000		450.000	0
Totalen	265.498	2.415.487	-6.205	-15.562	2.393.720		2.421.427	-27.707
Bijdrage per inwoner gemeenten (incl btw)		7,40	-0,02	-0,06		7,32	7,43	0,11
Bijdrage provincie in organisatie kosten		1,69				1,69	1,69	
Totaal bijdrage gemeenten en provincie		9,10	-0,02	-0,06		9,01	9,12	-0,11